



# DUHOVNO ZIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL

LETO XXXI.

JUNIJ 1964



Še zdaj bodočnost z mahom je zakrita.  
A vemo, da prišel nekoč bo dan.  
Takrat bo cena darovanj očita. — Vl. Kos

Ko je človek prejel od Stvarnika pravo podobo sveta, je dobil tudi naročilo, pokazati to podobo vsem ljudem in jo sam uresničevati. Tako je bil kristjan v vseh časih najprej uresničevalec Kristusovega pojmovanja sveta in šele zaradi tega je prihajal v spor s sistemi, ki so hoteli Kristusov pogled na svet izkriviti. Podiral je zmoto, ker je moral zgraditi resnico.

Ob današnji usodni zmoti komunizma mora kristjan ravnati prav tako kot doslej.

Središče Kristusovega sistema je **Bog**: On je smisel vseh stvari. Materialistično brezboštvo odstavlja Boga in postavlja na njegovo mesto snov. Kristjan ne odklanja materije: nasprotno, sprejema jo kot božji dar, preoblikuje jo po božjem ukazu, posvečuje jo po božjem načrtu. Daje ji mesto, ki ji v veselju gre.

Po Kristusovem nauku je človek **svobodno bitje**, vredno spoštovanja, bitje s prirojenimi pravicami. Brezbožni sistem pojmuje človeka le kot kolo v družbenem stroju in mu v skladu s tem pojmovanjem jemlje svobodo: svobodo vere, besede, združevanja, celo mišljenja (pranje možganov!). Kristjan je dolžan braniti svobodo, ki jo je Kristus oznanil, zase in za druge.

Kristus je zahteval **resnico** kot veliko socialno dobrino. Hudič je oče laži. Komunizem je zgrajen na lažnih obljubah, lažnih poročilih, dvojnosti, zahrbtnosti. Kristjan mora iskati resnico in le resnico. Tudi pri zmoti mora priznati resnico, če je ta kaj ima. Pa tudi pri sebi mora biti pripravljen priznati napake in stranpota.

Kot vrh svojega nauka je Kristus oznanil **ljubezen**. Svetost je predvsem v ljubezni. Komunizem je evangelij revolucije, razrednega boja, ubijanja, sovraštva. Kristjan je dolžan ljubiti vse, tudi sovražnike. Opušča tistim, ki se motijo, a istočasno stori vse, da bi zmota prenehala in da bi z njo prenehalo grozno gorje zaslužjenih.

Ko mislimo na leta komunistične revolucije v Sloveniji in na odpor proti njej, imamo pred očmi zlasti to podobo celotnega krščanstva. Kadar skuša nekdo z orožjem v roki izkriviti Kristusovo podobo sveta, jo mora kristjan z orožjem v roki braniti.

Ne, nismo se motili. Tudi napake so bile, a v bistvu smo storili svojo dolžnost. In ta dolžnost še vedno ostaja.

B. R.

Bog je sedmi dan počival po vsem svojem delu, ki ga je naredil.  
In Bog je blagoslovil sedmi dan in ga posvetil. (Sveto pismo)

## N E D E L J A

Dragi verniki! Vsakega vernega človeka mora srce boleti, ko vidi, kako posvečevanje nedelje pri nas upada. Sami često vidite, kako tudi verni ljudje v nedeljo orjejo in sejejo, brez zaresne nuje kose in celo zidajo. Da boste verni ljudje Gospodov dan bolje posvečevali in si s tem zagotovili božji blagoslov, naj vam pokličem v spomin, kakšen smisel ima za kristjana nedelja in kako naj jo v krščanskem duhu obhajamo.

Ko smo bili po lanskem koncilskem zasedanju mnogi škofje v sveti deželi, smo občudovali Jude, kako natančno praznujejo soboto. Izraelska mesta so bila ob sobotah kakor izumrla, celo muzeji so bili zaprti. V judovski kmetijski zadruzi so nam pripovedovali, kako v soboto vsi počivajo: zberejo se v domači sinagogi, poslušajo branje svetega pisma in ga tudi sami berejo ter poskrbe tudi za vsakršno duhovno veselje.

Za krisjana je Gospodov dan nedelja. Na nedeljo je Kristus od mrtvih vstal in v nedeljo je poslal Svetega Duha. Zato se vsako nedeljo spominjamo Kristusovega vstajenja, pa tudi svojega vstajenja in novega duhovnega stvarjenja pri krstu, kjer smo s Kristusom duhovno vstali in postali nova stvar, v globini svoje duše podobni poveličanemu Kristusu. Sveti Ambrozij pravi: „Gospodov dan je častiljiv in prazničen, zakaj ta dan se naš Odrešenik blešči v luči svojega vstajenja kakor vzhajajoče sonce; premagal je peklenko temo. Ta dan se imenuje nedelja ali tudi dan sonca, ker ga razsvetljuje Kristus, vzhajajoče sonce pravičnosti.“ Tako pravi sveti Ambrozij.

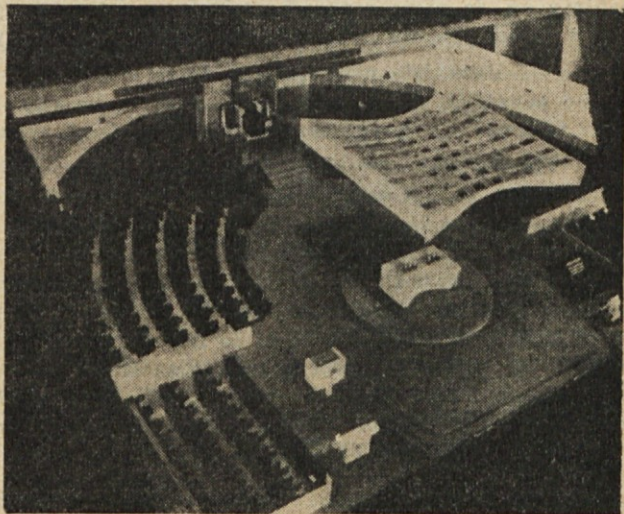
Krščanska župnija se v nedeljo zbere v cerkvi, da se Kristusovega vstajenja in svojega novega duhovnega stvarjenja veseli in kot novozavežno izvoljeno ljudstvo svojo zavezo z Bogom obnavlja ter se okrepi za življenje po božji volji. Krst nas je usposobil in nam naložil tudi dolžnost, Boga prav in popolno častiti. Popolno čast pa moremo Bogu dati le po Kristusu, našem Gospodu, po katerem je Bogu Očetu vsemogočnemu v edinosti Svetega Duha vsa čast in slava. To se zgodi pri maši, kjer se Kristus daruje in ga tudi mi darujemo in sebe z njim. V nedeljo pridemo v cerkev, kjer poslušamo božjo besedo — „kdor je iz Boga, božjo besedo posluša“ (Jan 8, 47) — obhajamo presveto daritev, pri kateri se spominjamo zveličavnega trpljenja, vstajenja od mrtvih in častiljivega vnebohoda Kristusa, našega Gospoda.

Tako je nedelja središče vsega tedna in nedeljska božja služba središče nedelje. Pri nedeljski maši Boga častimo, kakor smo kot božje stvari, posebej še kot krščeni božji otroci dolžni, in prejemamo vse potrebne milosti, duhovno

veselje in božjo moč, da moremo ves teden krščansko preživeti. Zato bomo res kristjani toliko časa, dokler bomo nedeljo posvečevali z mašo. Po preroku Ezekielu (20, 20) nas Bog opominja: „Mojih uredb se držite in jih spolnjujte. Moje sobote posvečujte, da bodo znamenje med menoj in vami.“

Samo važni razlogi nas od maše opravičijo, na primer bolezen, strežba bolniku ali varstvo otrok, če jih ne moremo dati drugemu, celodnevna služba, velika oddaljenost od cerkve, posebno v slabem vremenu. Kdor gre na izlet ali na deželo obiskat domače, ne sme maše opustiti. V Ljubljani je za take maša zjutraj ob pol petih in zvečer ob devetih pri frančiškanih; zato je vsak ljubljanski izletnik ali turist lahko pri maši.

Da pa moremo v nedeljo svobodno Boga častiti, moramo biti prosti svojega vsakdanjega poklicnega dela. Nedelja mora biti dan počitka za dušo, ki naj se ta dan dvigne k Bogu, in za telo, da si nabereмо novih moči za prihodnji teden. Našo človeško naravo je Stvarnik uglasil na šestdnevni delavnik, po katerem je po Stvarnikovi volji potreben dan počitka. Družina naj ta dan uživa prijetno srečo skupnega življenja in veselja. Človek naj ta dan širi svoje znanje z branjem dobrih knjig. Kristjan naj vzame v roke verski list, pa tudi nabožno knjigo. Ta dan naj človek uživa čisto lepoto narave in naj se pošteno povesei v družbi sorodnikov in znancev. Kristjan naj rad v nedeljo obiskuje bolnike in zapuščene stare ljudi in izvršuje dela duhovnega in telesnega usmiljenja. Tako se človek v nedeljo telesno in duševno okreпча. Kdor bo nedeljo tako preživel, se bo v ponedeljek spočit in kakor pomlajen z veseljem lotil utrudljivega vsakdanjega dela. Nesrečen je pa tisti, ki v nedeljo veseljači ali v športu pretirava ali se



Cerkev opatije sv. Janeza  
v Minnesoti. V cerkev gre  
1600 ljudi

celo opije; s težko glavo in še s težjim srcem se v ponedeljek prīme dela, ki mu pa ne diši.

Če je res sila, takrat so težaška dela v nedeljo brez greha. Kdor v nedeljo ali na zapovedani praznik mora na delo, ker tako zahtevajo gospodarji, si ne omadežuje vesti, ker ne dela prostovoljno, seveda mora k maši, če mu je mogoče. Danes ste mnogi v takih službah, da je čisto res potrebno nepretrgano delo; tako delo v nedeljo ni prepovedano.

Zgodi se kaj rado, dragi verniki, da morate vse delovne dni v službo, za domača dela pa nikoli nimate časa, zato jih opravljate kar v nedeljo. Ali je to prav? Prav tako ste često v zadregi: treba je to ali ono popraviti ali urediti, po morate delavca dobiti samo v nedeljo, ker je vse druge dni zaposlen v podjetju. Ali je to tudi zoper posvečevanje nedelje? Kadar tako delo ni res nujno, seveda ni dovoljeno. Pač pa imate v takih primerih večkrat razlog, da vam župnik da spregled in dovoljenje. Vsak župnik ima tako pravico od svete Cerkve. Seveda se morate varovati, da s tem komu ne dajete pohujšanja. Če bi sosedje videli, da v nedeljo delate, čeprav z župnikovim dovoljenjem, jim morate povedati, da vam je iz važnih razlogov župnik dovolil, in s tem preprečite pohujšanje. Če bi v takih zadregah kar brez dovoljenja delali, bi Boga žalili in si obremenjevali vest. Zato se navadite, da v takih primerih res stopite k župniku, mu poveste razloge in ga prošite dovoljenja.

Isto velja — naj ob tej priliki tudi to povem — tudi za postne dni, na primer za petke. Če ste v petek povabljeni na slavnost ali v gosti, pa pričakujete, da vam bodo nudili tudi meso, ni treba, da prelomite postno postavo, pa tudi niste postne zapovedi kar oproščeni. Od svojega župnika tudi v takih in podobnih primerih lahko dobite dovoljenje. Tako boste lahko mirno sprejeli povabilo in ne boste nič storili zoper svojo vest. Cerkev ne zapoveduje pretežkih dolžnosti, zahteva pa, da njene zapovedi spoštujemo s tem, da prosimo za spregled. Tako tudi v takem primeru „zapovedi niso težke“ ( Jan 5. 3).

Nedeljsko delo nima božjega blagoslova. Arški župnik sv. Janez Vianney je rad ponavljal, da dve poti vodita v hitro revščino: tatvina in nedeljsko delo. Prav tako pravi že pregovor: Kar v nedeljo Bogu vzameš, ti hudoba spet odnese.

Posvečujmo torej Gospodove dneve! Ne preslišimo zvonov, ki nas v nedeljo vabijo, da opustimo vsakdanje vbadanje z delom in se zberemo v cerkvi, da damo Bogu dolžno čast in svojo dušo poživimo. S tem, da med tednom svet urejamo in oblikujemo, posnemamo Boga stvarnika. Posnemajmo ga tudi v počitku. „Bog je sedmi dan počival po vsem svojem delu, ki ga je naredil. In Bog je blagoslovil sedmi dan in ga posvetil“ (1 Mojz 2, 2), pravi sveto pismo. Posvetil je ta dan, to se pravi, izločil ga je izmed drugih dni, ko naj si človek z delom služi kruh, in mu dal svet značaj. Blagoslovil ga je, to se pravi, na ta dan daje človeku obilni blagoslov, vse milosti, da si z življenjem po njegovi volji zaslužimo večni počitek pri njem. Zato Bog sam naroča: „Pomni, da boš posvečeval sobotni dan!“ (2 Mojz 20, 8).

DR. JOŽE POGAČNIK, nadškof

Ena najtežjih resnic človekove eksistence je večna kazen za tiste, ki so se odklonili od Boga. Bog nam je o tem narskaj razodel. Ni n pak premisliti te resnice.

## VEČNE SMRTI REŠI NAS...!

Mesec junij je posvečen presvetemu Srcu Jezusovemu. Božji Zveličar je po lastni izjavi razodel to pobožnost kot rešilno sredstvo za poslednje čase. Misel na njegovo neskončno ljubezen naj bi ganila srca grešnikov in jih z njihove grešne poti spet obrnila k Bogu, zatetku in koncu našega življenja. Iz te, po sveti Cerkvi vsem priporočene pobožnosti odseva velika skrb božjega Srca Jezusovega za rešitev naših neumrjočih duš. V Srcu Jezusovem je za vsakogar pripravljeno odpuščanje, da se le skesani k njemu zatečemo: „Nimam veselja nad smrtjo grešnika, ampak nad tem, da se spreobrne od svojega popta in živi“ (Ezek 33, 11).

Ta Jezusova skrb za naše duše, ki jo z njim delita Marija in sveta Cerkev, naj bo v nas samih vedno živa in čuječa. Kdor svojo dušo reši za večno življenje, doseže svoj končni, večni, blaženi cilj. Kdor jo pogubi, bo mesto večnega življenja zapadel za vselej večni smrti. V litanijah nas Cerkev uči prositi: „Večne smrti, reši nas, o Gospod!“ Ko moli za rajne, v njih imenu kliče: „Reši me, Gospod, večne smrti...!“ Z besedo „večna smrt“ izraža sveto pismo vso neizmerno nesrečo in trpljenje pogubljenih v peklju.

Ko se letos v naših premišljevanjih ustavljamo pri poslednjih rečeh, ne smemo preiti te težke in bridke skrivnosti, ki nam je po Bogu razodeta v zveliča-

ven strah in opomin. Ni prijetno to razmišljanje, a je potrebno. Spada k velikim resnicam naše svete vere. Mnogi, ki jih od greha ni mogla zadržati misel na božjo ljubezen, so se od njega odvrgli po zveličavnem strahu pred božjo pravičnostjo.

Slavni teolog Lessius piše glede tega: „štiri so skrivnosti naše svete vere, ki so posebno težko dostopne naši pameti: skrivnost presvete Trojice, učlovečenje božjega Sina, sveto Rešnje Telo in večnost kazni pogubljenih. Zato so glede teh resnic nastale mnoge zmote in še vedno obstajajo. Božja previdnost pa je poskrbela, da so prav te skrivnostne resnice zatrdno potrjene in dokazane, delno po pričevanju svetega pisma, delno po izjavah cerkvenega učiteljstva, delno po čudežih in svetosti onih, ki so te verske resnice oznanjali!“

Poglejmo torej, kaj uči sveta Cerkev glede usode tistih, ki se pogube.

### Pogubljeni trpe večne kazni

Bog je pravičen Sodnik, ki dobro plačuje in hudo kaznuje. Vsak človek pride po smrti pred božjo sodbo, kjer se odloči njegova večna usoda. Kdor umrje v božji milosti, mu je zagotovljeno večno življenje v nebesih, ali tako, ali pa po začasnem očiščevanju v vicah. Kdor pa umrje nespokorjen v smrtnem grehu, zapade večnim kaznim v peklju.

To je jasen stalen nauk nezmotljive Cerkve od vsega početka.

V veroizpovedi svetega Atanazija je rečeno: „Tisti, ki so delali dobro, pojdejo v večno življenje, kateri pa so delali hudo, v večni ogenj.“

Ta nauk svete Cerkve je jasno izražen v svetem pismu. Že v stari zavezi je bil razodet očakom in prerokom. Naj bodo tu navedene besede iz knjige preroka Izaije, ki pravi o usodi malikovalcev, ki so odpadli od Boga: „Njih črv ne umrje in njih ogenj ne ugasne“ (66, 24). V novi zavezi je zadevnih izjav vse polno. Gospod Jezus govori v evangelijih štirinajstkrat o peklu. Omenja peklenški ogenj, ki je večin in neugasljiv, in ponavlja prerokovo besedo o črvu, ki ne umrje (Mr 9, 23). V priliki o ljuljki med pšenico pravi: „Ob koncu sveta bo Sin človekov poslal svoje angele in pobrali bodo iz njegovega kraljestva vse, kar je pohujšljivega in tiste, ki delajo krivico; in vrgli jih bodo v ognjeno peč, kjer bo jok in škripanje z zobmi“ (Mt 13, 42). Napovedal je, da bo na sodni dan dejal zavrženim: „Proč izpred mene, prekleti, v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in njegovim angelom“ (Mt 25, 41).

Apostoli oznanjajo isti nauk. Naj bodo tu navedene besede sv. Pavla: „Ko se prikaže Gospod Jezus na nebu z angeli svoje moči, bo kaznoval tiste, ki ne poznajo Boga in niso poslušni evangeliju, s plamenečim ognjem; kaznovani bodo z večno pogubo, ločeni od Gospodovega obličja in od veličastva njegove moči“ (2 Tes 1, 8—9). Sveti Janez v Razodetju piše, da je kraj pogubljenja kot „ognjeno in žvepleno jezero, kjer bodo pogubljeni mučeni noč in dan in na veke vekov“ (20, 10). Ko govori o plačilu zvestih, napovedu-

je nespokorjenim grešnikom: „Bojazljivci, to je oni, ki se ne upajo svoje vere pred svetom pokazati, in neverniki in ognušenci in morilci in nečistniki in čarovniki in malikovalci in vsi lažniki bodo imeli svoj delež v jezeru, kjer gori žvepleni ogenj; to je druga smrt“ (21, 8). Vrsto nespokorjenih grešnikov dopolnjuje sveti Pavel: „Ne motite se: ne nečistniki ne malikovalci ne prešuštniki ne mehkužneži ne hotniki možkiti ne tatovi ne lakomniki ne pijanci ne obrekljivci ne roparji ne bodo posedli božjega kraljestva“ (1 Kor 6, 9—10).

Ko Cerkev, oprta na tako številne in jasne izjave svetega pisma, uči, da so kazni pogubljenih večne, uči tudi to, da za pogubljenje zadostuje en sam nespokorjen smrtni greh. In da bi kdo ne mislil, da čaka ta končna usoda nespokorjene grešnike šele po sodnem dnevu, kakor bi se dalo domnevati, uči sveta Cerkev nedvoumno, da se božja sodba nad človekom izvrši takoj po smrti. Papež Benedikt XII. zadevno pravi: „Po splošnem božjem sklepu gredo duše tistih, ki umrjejo v dejanskem smrtnem grehu, takoj po smrti v pekel, kjer so mučene s peklenškimi kaznimi.“ Do sodnega dne samo duše, po vstajenju pa tudi telesa.

### Kakšne so kazni pekla?

Po izjavi samega Gospoda Jezusa Kristusa čaka pogubljene najprej kazen prekletstva, to je popolne in večne ločitve od Boga; tej, ki je najstrašnejša, se pridružuje še čutna kazen večnega ognja: „Proč izpred mene, prekleti, v večni ogenj!“ (Mt 25, 41).

Prva kazen prekletstva, zavrženja in večne ločitve od Boga odgovarja človekovi odločitvi, ko se s smrtnim gre-



hom Bogu upre in ga zavrže. Bistvo smrtnega greha je namreč v tem, da človek odpove Bogu dolžno pokorščino in postavi svojo voljo nad božjo voljo. Smrtni greh je kakor atentat zoper božje veličastvo, da, zoper samo božje bitvanje.

Teologi pravijo, da je v smrtnem grehu skrivnost neke neskončne hudobije, ker je v popolnem nasprotovanju z neskončnim božjim veličastvom. Zato tudi uče, da se smrtni greh stori le tedaj, kadar človek v vačni stvari, s popolnim spoznanjem in s popolnim privoljenjem prelomi božjo zapoved. Ako stvar ni važna, ako spoznanje ni jasno in privoljenje v greh ni popolno, tedaj smrtnega greha ni. Sicer žalijo Boga tudi mali ali odpustljivi grehi, a nikoli ne v meri smrtnega greha. Navadno je smrtni greh sad našega napuha, lahko pa tudi naše nestanovitnosti in neodločnosti naše volje, ki se ne ustavlja skušnjavam, ne kroti strasti in slabih nagljenj in se ne izogiba nevarnosti in grešnih priložnosti.

S smrtnim grehom se tedaj človek upre Bogu, upre Kristusu in Cerkvi. In če umrje v njem nespokorjen, tedaj se njegovo žalostno stanje ustali za večno. Kdor umrje brez kesanja v smrtnem grehu, ta bo večno v njem ostal. Kot smo že nekoč razmišljali, je možno, da Bog v poslednjem trenutku dovolj človeku zadnjo možnost odločitve: ali zanj ali proti njemu. Ta odločitev pa je potem dokončna in večna. In če se grešnik odloči proti Bogu, je v tej odločitvi kakor okamenel. Nikoli več se ne bo mogel iz tega strašnega stanja rešiti, ker ne bo zanj več božje milosti, ki bi mu k temu pomagala. Kdor pride enkrat v pekel, zanj ni več spreobrnjenja, ne rešitve. Ločitev od Boga

je popolna, nepreklicna, večna. Pogubljeni ohranijo luč spoznanja in v tej luči dobro vedo, da je Bog edini vir človeške sreče in da so ga zavrgli sami, po lastni odločitvi. Iz tega spoznanja se rodi nepopisna žalost, kesanje in obup. Na to merijo besede svetega pisma: „črv, ki ne umrje, jok in škripanje z zobmi.“ V zvezi s tem pa napolnjuje pogubljene silno sovraštvo do Boga, ki jih je preklel in zavrgel. In to sovraštvo je tako zakrknjeno, da mu ni zdravila na vekov veke.

V takem stanju so pogubljeni brez vsakega človeškega dostojanstva. Nič več dobrega in plemenitega ni v njih. V sovraštvu do Boga sovražijo tudi sebe in vse, s katerimi jih družijo strašna usoda. V peklju ni nobene ljubezni več. Če na svetu človeka tolaži zavest, da ne trpi sam, ampak da trpijo z njim nešteti drugi, v peklju tudi te tolažbe ni. Vsak trpi zase in v medsebojnem sovraštvu se trpljenje le stopnjuje v neko strašno neskončnost. Za večno ločeni od Boga, v družbi satana in hudobnih duhov, v družbi vseh nesrečnih pogublencev trpijo grešniki muke, ki jih človeška beseda ne more izraziti, kakor po drugi strani ne more opisati blaženosti zveličanih: oko ni videlo, uho ni slišalo...

To je prva in gotovo najhujša kazen pekla, o kateri pesniki kot Dante le malo povedo, ker je tako skrivnostna in v sedanjem življenju na zemlji, kjer se človek lahko z mnogimi stvarmi raztresa in tolaži, težko dostopna našim mišlim in predstavam.

Bolj blizu je človeški domišljiji druga, čutna kazen gorečega, neugasljivega ognja, ki muči pogubljene, po besedah bogatina v Gospodovi priliki: „Silno trpim v teh plamenih“ (Lk 16).

Pa je tudi ta kazen pekla polna skrivnosti, kakor vse o onostranskem svetu. Kaj uči Cerkev glede tega?

### Kazen peklenkega ognja

Za upor proti božji oblasti so nespokorjeni grešniki kaznovani s prekletstvom in z večno ločitvijo od Boga. Čutna kazen gorečega ognja pa maščuje nad grešniki njih neurejeno navezanost na svet in njegove dobrine. V svetu so po krivičnih potih iskali slave, bogastva in grešnega uživanja, v peklu pa je prav ogenj tisto strašno orodje, s katerim neskončno sveti in pravični Bog kaznuje vse človeške moralne zablode.

Ali je ogenj v peklu pravi, resnični ogenj, ali naj ga umemo le kot podobo silnega notranjega trpljenja? Mnogi so tako mislili in še mislijo. Sveta Cerkev glede tega do danes še ni dala dogmatične izjave, vendar ne dopušča dvoma glede resničnosti peklenkega ognja, ker so tozadevne besede svetega pisma in Gospoda Jezusa preveč jasne in realne. Pred leti že se je neki spovednik obrnil na Sveto penitenciarijo v Rimu z vprašanjem, kaj naj stori s spovedancem, ki ne mara verovati v resničnost peklenkega ognja, marveč vidi v tej besedi le podobo silnega trpljenja. Iz Rima je prejel odgovor, naj spovedanca o stvari skrbno pouči, ako pa ta vztraja pri svojem mnenju, naj mu odvezo odreče.

Ogenj v peklu je tedaj po veri Cerkve dejanski, tvorni ogenj, ki ga je za kazen nespokorjenih grešnikov ustvaril pravični in vsemogočni Bog. Kakšen je ta ogenj v resnici, ni mogoče nič gotovega reči. Sveti Avguštin pravi gle-

de tega: „Kakšen je in kje gori, mislim, da noben človek ne ve, razen če mu je to Sveti Duh razodel.“ Skoraj gotovo ni iste vrste kot ogenj na zemlji, kot so to mislili starejši teologi. Loči se od ognja na zemlji že po trajanju, ker je neugasljiv; po učinku, ker gori in ne sveti — pekel imenuje Jezus kraj teme (Mt 22, 13); žge in ne sežge; po naravi, ker sam iz sebe gori in ne potrebuje vedno nove snovi; po namenu, ker gori v kazni in muko grešnikov; po moči, ker muči tudi duhove in duše.

To zadnje je pri peklenkem ognju posebno skrivnostno in težko umljivo. Kako naj tvoren ogenj muči duhove in duše? Teologi so veliko razmišljali o tem in kljub skrivnosti vztrajajo na pritrdilnem stališču. Znikanje tega dejstva označujejo zaradi vere Cerkve in krščanskega ljudstva kot neutemeljeno in predrzno. Po sami Jezusovi besedi o tem ognju od začetka sveta trpijo hudobni duhovi, za katere je bil najprej pripravljen (Mt 25, 41). Če nje muči ta resnični, tvorni, skrivnostni ogenj, zakaj bi ne mogel do vstajanja tudi samih duš? Bog to, po Avguštinovi besedi, omogoča na čudovit in neizrekljiv način, zakaj pri njem ni nemogoča nobena reč. Neko možnost tega skrivnostnega delovanja peklenkega ognja z ozirom na duhove in duše nam odkriva sama naša pamet, ko skušamo v lastnem življenju, kako je naša duša navezana na telo in v mnogočem od nje ga odvisna.

### Nekaj posebnih vprašanj

Ali so kazni pogubljenih za vse enake? Kar se tiče večnega trajanja muk, med pogubljenimi ni razlike. Verska

resnica je, da iz pekla ni rešitve. Nad peklenkim vhodom vidi Dante napis: „O vi, ki vstopite, vsak up pustite.“ Tako verni pesnik na pretresljiv način potrjuje resnico o večnosti pekla za vse, ki pridejo tja. Kar pa se tiče silovitosti trpljenja, so med pogubljenimi gotovo mnoge razlike, kakor jih Dante v svoji domišljiji slika na peklenških policah. Bog je pač neskončno pravičen v svoji sodbi in odmerja kazen posameznikom po meri njihovih grehov: „Vsakemu bo povrnjeno po njegovih delih“ (Mt 16, 29).

Ali se muke pogubljenih kdaj zmanjšajo? Nekateri so zagovarjali to mnenje, pripisujoč to zmanjšanje in olajšanje trpljenja božjemu usmiljenju, ali tudi prošnji vernikov na zemlji. Glede božjega usmiljenja je celo sveti Avguštin to možnost dopustil. Vendar veliki teologi, kot sveti Tomaž in Suárez, to mnenje zavračajo kot neutemeljeno in zmotno. Zares sta nauk in praksa svete Cerkve temu mnenju nasprotna. Cerkev nikoli ne moli za pogubljene in take molitve svojim vernikom ne dopušča. Sveto pismo jasno govori o večnosti peklenških muk, nikjer pa ne o njih zmanjšanju. Pretresljivo govori o tem sveti Hipolit: „Večen je ogenj pogubljenih in nikdar ne ugasne in njih črv nikoli ne umrje. Ne bo jim spanec prinesel počitka, niti jim noč ne bo olajšala muk, nikoli jih smrt ne bo odrešila trpljenja, niti jim ne bo v pomoč spodbuda zagovornikov. Nič več ni namreč zveze med pravičnimi in pogubljenimi, kateri niso več vredni nobenega spomina.“ V Jezusovi priliki o bogatinu in Lazarju govori Abraham pogubljenemu bogatinu, ki prosi pomoči: „Med nami in med vami je narejen velik prepad, da tisti, ki bi hoteli odtod priti k vam,

ne morejo; pa tudi ododod ne morejo sem“ (Lk 16, 26).

To je novo pretresljivo dejstvo glede trpljenja pogubljenih.

### Kaj je pekel?

iz izjav svetega pisma se sklepa, da ni le neko posebno stanje, ampak tudi neki določen kraj, kjer pogubljeni trpe večne kazni. Bogatin govori Abrahamu o „tem kraju trpljenja“ (Lk 16, 28). O Judu Iškarjotu je rečeno, — ako je res pogubljen —, da „je odšel na določeno mu mesto“ (Apd 1, 24). Na sodni dan pošilja Jezus zavržene „v večni ogenj“ (Mt 25, 41).

Kje pa je ta kraj večnih muk, o tem



V ognju groze plapolam

(Balantiš

Slika B. Remeč

sveta Cerkev nič določenega ne uči. Sveti očetje in mnogi starejši in tudi novejši teologi postavljajo pekel navadno v osrčje zemlje. Teolog Palmieri pravi, da je to verjetno, ker je to splošno mnenje med vernimi ljudmi in je tudi vera judovskega naroda. Jezus pravi o bogatinu, da je trpel muke v podzemlju (Lk 16, 24). Na to vero naslanja Dante svojo pretresljivo pesnitev o peklju. Razodetje, dano po preblaženi Devici otrokom v Fatimi, bi to mnenje potrjevalo. Lucija pripoveduje: „Zdelo se nam je, da žarek luči prodira v osrčje zemlje, in zagledali smo kakor veliko ognjeno morje. V to morje so bili potopljeni, črni in ožgani, hudobni duhovi in duše v človeški podobi, podobne žarečim, prozornim ogorkom. Plameni so jih dvigali v zrak, odkoder so vedno znova padali nazaj, kakor iskre ob velikih požarih, brez teže in brez ravnovesja, med silnimi klici in kriki bolečin in obupa, ki so nas polnili s strahom in trepetom. Hudobni duhovi so se ločili od človeških duš po svojih strašnih oblikah, kakor grozних, neznanih zveri...“

So pa med modernimi teologi, ki gornje mnenje zavračajo, trdeč, da je pri sedanjem poznanju zemlje in vesoljstva težko označiti, kje naj bi ta kraj pogubljenja bil. Po božji napovedi — pravijo — bo ob koncu časov ves svet — nebo in zemlja — spremenjen. Kje naj bi tedaj bil pekel? Če sveto pismo pravi, da je pekel nekje v globini in da so nebesa v višavi, je to govorjenje v podobi, kakor si mi svet preprosto predstavljamo. Tudi Jezus se je posluževal teh podob in predstav.

Gotovo je, da nobena človeška znanost nikdar ne more glede tega kaj odkriti. Pekel je sicer neovrgljivo dejstvo,

a je in ostane božja skrivnost. Zato pametno zaključuje to razmišljanje sveti Janez Zlatousti, ko pravi v svojem govoru o peklju: „Ne vprašujmo, kje je pekel, ampak, kako bi mu mogli uiti.“

## Pekel in Bog

Pekel je stvaritev božja. Ustvaril pa je Bog pekel zaradi upornosti in hudobije svojih stvari. Lahko bi rekli, da je pekel delo stvari samih, ki se Bogu upirajo. Kakor Bog ni hotel ne greha ne smrti, tako tudi ni hotel pekla. Hudobni angeli in grešni ljudje so ga k temu odločili. Bog ni odgovoren za večno zakrknjenost pogubljenih.

Bog je človeka ustvaril kot svobodno bitje. Svobodna volja povzdiguje človeka nad vse vidno stvarstvo. To človeku dano svobodo Bog spoštuje in je ne ovira niti tedaj, kadar se človek postavi proti njemu. Bog ravna s človekom kot z neodvisnim, svobodnim bitjem in ne kot z brezdušnim strojem. Z velikim darom svobodne volje pa nalaga Bog človeku tudi veliko odgovornost. Človek naj po božji zamisli sam svobodno odloča o svojem razmerju do njega in o svoji usodi. Nikogar ne sili, da mu služi, čeprav bi imel to pravico. V tem je veliko božje spoštovanje do človeka in tudi velika božja ljubezen.

Ta božja ljubezen do človeka se kaže posebno v tem, da nas on ohranja v našem življenju in delovanju. Ako bi nas Bog ne držal v svoji roki — v podobi rečeno —, bi morale vse stvari pasti v nič. Karkoli delamo, delamo le z božjo pomočjo. Tudi kadar grešimo, moremo to storiti le z božjo močjo. Pogubljeni to dobro vedo. Je to bistveni del njihovega trpljenja, ker se zavedajo, da le z božjo močjo živijo. Gotovo



## I. Ta poklic zahteva:

## ● Točnost:

1. Čemu je potrebna ura al' knjiga za nadzorovanje čas prihoda v službo? To je znak pomanjkanja vestnosti in točnosti pri mnogih v današnjih dneh. „Saj šef ne vidi, kdaj vstopim in nastopim...“, a ravno zato je potrebna ura ali vpisovalna knjiga. In čeprav bi ne bilo ne šefa, ne ure, ne beležnice, voditi nas mora misel, da smo katoličani, da verujemo v odgovornost pred Bogom in da moramo torej kot taki vedno delati po vesti.
2. Poizkusi: nekaj dni zapisuj zamujene minute in boš morda opazil, da bi se ob koncu meseca moral odpovedati plači za cele ure, če bi ravnal strogo po pravičnosti.

## ● Delo:

1. „Krepost je v sredi“. Torej ni na mestu ne ena ne druga skrajnost. Človek ni stroj, da bi garal brez počitka (čeprav včasih na stroje bolj pazimo kot na človeka), brez oddiha, ne da bi odtrgal oči od dela. Oboje, delo in odih, naj se v mejah pravilne resnosti stalno menjava in prepleta.
2. Po drugi strani pa tovarna, delavnica ali pisarna spet ni poslaniška zbornica, kjer bi bilo dovoljeno na dolgo in široko razpravljati o vseh mogočih perečih in ne perečih političnih, družinskih, skupnostnih in drugih vprašanjih v stvarno škodo gospodarju in še bolj pogosto v duhovno škodo bližnjega z opravljanjem in obrekovanjem. Tovarno ali pisarno prav tako ne smemo spremeniti v salon za ročna dela ali v kotiček za kovanje osebnih načrtov ali v prostor, kjer naj bi si nevesta pripravljala balo in fant po ure in ure razglabljal o finančnih težavah pri postavitvi lastnega ognjišča.

## ● Vestnost:

1. Pri izpolnjevanju naročil: podjetje ti je nekaj zaupalo. Gospodar ti je odkazal določeno delo, nalogo, ker ima zaupanje vate. Od tvojega čuta odgovornosti, od tvoje vestnosti je včasih lahko odvisen uspeh vsega podjetja, vsaj v določenih zadevah.

2. **Pri načinu dela:** nudi svoje izkušnje podjetju, zlasti če odkriješ kak boljši, hitrejši način dela. Bodi velikodušen! S tem, ko z lastno vzpodbudo skušaš dvigniti in zboljšati proizvodnjo podjetja, koristiš tudi sam sebi in sodelavcem.
3. **Pri ravnanju z orodjem:** ravnaj z gospodarjevim orodjem kot s svojim. A to je lahko dvoumno, to vključuje dvoje: da ga torej ne smemo uporabljati v svoje namene in da moramo paziti nanj, še celo bolj kot na svoje, prav zato ker ni naše. Tudi v tem se kaže plemenitost značaja in srčna omika.

## II. Medsebojno razmerje:

tu je mišljen odnos do nadrejenih, do podrejenih in do sodelavcev.

### ● Odnos do nadrejenih:

1. **Spoštovanje:** navadno že zato, ker so starejši, ker imajo večje zasluge in izkušnje kot mi. Zaslužijo, da smo tenkovestni z njimi, ustrezljivi, kar še daleč ne pomeni in se ne sme sprevreči v koristolovsko prilizovanje. Tudi nismo dolžni izkazovati jim kakih posebnih znakov spoštovanja, zadostuje to, kar zahteva olika.
2. **Pokorščina** — ne klečeplastvo. Po eni strani ne ugovarjamo na vsak ukaz, posebno tedaj ne, ko nimamo prav, a po drugi strani naj pokorščina ne bo slepa, suženjska.

### ● Odnos do enakih:

1. **Solidarnost; medsebojna pomoč:** Sosedu se je pokvaril stroj, pri delu se bo zakasnil, tiho mu pomagaj, preden bi šef opazil zamudo. Ali v pisarni: prijatelju se pri bilanci računi ne ujemajo: pomagaj mu razvozlati računski vozec in poiškati napako.
2. **Brez zavisti:** če bližnji uspe ali ga pri delu povišajo, mu to iskreno privoščiti, bodi vesel njegovega napredovanja. Tako ravnanje je plemenito, moško, krščansko.
3. **S sodelavkami:** bodi plemenit, viteški. Do njih se vedi tako, kakor bi želel, da bi se drugi obnašali pred tvojo materjo, ženo, sestro ali nevesto, če bi delale v tovarni ali pisarni. Tvoj odnos do njih naj bo vedno tak, da jim ne bo treba nikdar zardeti ob spominu na skupno delo v tovarni.

### ● Odnos do podrejenih:

1. **V mlajših vre:** gredo življenju naproti in srce jim prekipeva od samih načrtov. Za njih uresničitev so pripravljene se tudi boriti,

- vse skušajo zboljšati. Pri ravnanju z njimi bodi umirjen: ne jih pretirano zavirati, a spet ne vsega dovoliti — tu je na mestu treznost.
2. **Podrejeni:** niso služabniki. Njih delo je prav tako potrebno kot tvoje ali šefovo. Nikdar jih ne podcenjuj in ne zaničuj. Imej jih za sebi enake. Sami naj čutijo tvojo dobroto, naklonjenost, pomoč, oporo.

### Zaključek:

1. Vestnost, temeljitost, čut odgovornosti: to naj bodo tvoje odlike pri delu. Zaradi tega te bodo vsi spoštovali in cenili.
2. Okolje ni naklonjeno vestnemu delu. Zgledi vlečejo v povzročnost. Kljub temu: posveti delo in delo te bo posvetilo.
3. Bodi ponosen na svoj poklic. Vsako delo je častno, če ga dobro opravljamo. In dobro ga moramo opravljati, da bodo tudi nam mogle veljati besede Očeta, ko bo delil „zadnjo in večno ‘plačo’“: „Prav, dobri in zvesti služabnik, v malem si bil zvest, čez veliko te bom postavil: pojdi v veselje svojega Gospoda!“ (Mt 25, 21).

J. Re.

---

## Papež Janez XXIII. se predstavi

**Kdo sem?** — „Sem vedno miren in dober Bergamask iz časa, ki skuša izpolniti svoje dneve s preprostostjo, brez zahtev in brez nepotrpežljivosti.“

**Moje življenje:** „Popolna predaja Bogu glede sedanjosti, popoln mir glede bodočnosti.“

**Moj poklic:** „Bog me je poklical, da razsvetlim vest ljudem, ne da jo zmedem in silim... Poklical me je, da spet ozdravim brate, ne da jih strahujem.“

**Moja dolžnost:** „Dati vodo vsem. K mojemu revnemu studentu se bližajo ljudje vseh vrst. Pustiti lep vtis tudi v srcu malopridneža, se mi zdi lepo dejanje ljubezni, ki bo ob svojem času prinesel blagoslov.“

**Moje želje:** „Nič več in nič manj kot kolikor mi bo Gospod še naprej dajal.“

**Moje zanimanje:** „Zunaj božje volje ni zame nič zanimivega.“

**Moj nauk:** „Moja prva beseda je dobrota; druga, dobrota; tretja dobrota; iz nje se rodi pravica, resnica, ljubezen, mir.“

**Moja smrt:** „Pričakujem in sprejel bom preprosto in veselo prihod sestre smrti z vsemi okoliščinami, s katerimi bo Bogu všeč, da mi jo pošlje.“

**Moja dediščina:** „V uri, ko si govorimo ‘Zbogom!’ ali bolje ‘Na svidenje!’, spet ponavljam vsem tisto, kar največ velja v življenju: dobri Jezus Kristus, njegova sveta Cerkev, njegov evangelij in v evangeliju predvsem Oče naš, resnica in dobrota.“

(Iz govorov, pisem in dnevnika Janeza XXIII.)



## Po Kristusovih stopinjah

Veliki dogodki v življenju svete Cerkve kar prehitevajo drug drugega. Papež Janez XXIII., nepozabnega spomina, je vzbudil pozornost vsega sveta s svojim prizadevanjem za mir, z znamenitimi okrožnicami, zlasti pa s sklicanjem vesoljnega cerkvenega zbora. Ob njegovi smrti smo lansko leto doživljali edinstven prizor, ko se je ves svet čutil kot ena sama družina, ki je bila zbrana ob smrtni postelji svojega očeta. Po smrti Janeza XXIII. je nastopil novi papež Pavel VI., ki delo svojega prednika z vsemi silami in veliko odločnostjo nadaljuje. Pod njegovim vodstvom se nadaljuje cerkveni zbor, ki je ob zaključku drugega zasedanja izdal prve važne odloke. Toda ob tej priliki je sveti oče Pavel VI. zopet presenetil svet z napovedjo, da bo v začetku tega leta poromal v Sveto deželo. To romanje se je izvršilo, kakor veste, v dneh od 4. do 6. januarja in po svojem pomenu v nekem oziru celo nadkriljuje sam vesoljni cerkveni zbor. Svetovno časopisje je obširno poročalo o tem romanju in tolmačilo pomen tega izrednega dogodka. Sveti oče je bil z nepopisnim navdušenjem sprejet v Sveto deželi, ne le od katoličanov, temveč tudi od ločenih kristjanov in drugovercev. Bili so trije izredni zgodovinski dnevi v življenju svete Cerkve. Dalekosežni pomen tega romanja

bo, kakor smo trdno prepričani, pokazala šele bodočnost. Sveti oče je poromal v Sveto deželo, kakor je ponovno izjavil, izključno iz verskih in duhovnih nagibov: da bi kot romar v duhu pokore molil na svetih krajih, kjer se je izvršilo naše odrešenje, za uspeh cerkvenega zbora, za zedinjenje kristjanov in za mir v svetu. Sveti oče je imel ob priliki romanja razne pomenljive nagovore na vladarje: ob slovesu v Rimu, v Sveto deželi in ob povratku. Posebno pa so pomenljivi nagovori, ki jih je imel sveti oče v cerkvi Božjega groba, v Nazaretu, ob srečanju s carigrajskim patriarhom v Jeruzalemu in v Betlehemu. Čeprav ste mnogi izmed vas te govore že slišali v radiu ali jih čitali v časopisju, je vendar primerno, da besedam svetega očeta ponovno prisluhnemo, o njih razmišljamo in si jih vzamemo k srcu.

### OB BOŽJEM GROBU

Po prihodu na letališče v Amenu, prestolnici jordanske države, se je sveti oče podal s svojim spremstvom na avtomobilih v dolino reke Jordan ter se kratko pomudil na kraju, kjer je bil Jezus krščen. Nato se je podal v Jeruzalem. Tu je obiskal najprej cerkev Božjega groba in daroval svojo prvo romarsko sveto mašo. Globoko ganjen

je prečital evangelij o Jezusovem vstajenju, zlasti besede „Vstal je, ni ga več tukaj!“ Nato je imel kratek nagovor na prisotne. Dejal je: „Bratje in sinovi! Sedaj naj se prebudijo naše misli, naj se zjasni naša zavest! Pod svetlobo Kristusovega pogleda naj se zberejo vse sile našega duha. V iskrenem kesanju naj stopijo sedaj pred nas vsi naši grehi, vsi grehi naših očetov, vsi grehi pretekle zgodovine in naših dni, v katerih živimo.

In da to naše kesanje ne bo prazno niti drzno, temveč ponižno, da ne bo brezupno temveč zaupno, naj se združi s trpljenjem Jezusa Kristusa, našega Gospoda, vse do potrpežljive smrti, do pokorščine na križu. In med tem ko se ga pobožno spominjamo, pa prosimo za njegovo odrešilno usmiljenje.“ Nato je sveti oče navedel na kratko glavne prizore Jezusovega trpljenja, ki se je na teh krajih izvršilo, in nadaljeval: „Sedaj pa premišljajmo. Tukaj, Gospod Jezus, je bilo tvoje trpljenje — darovanje, ki si ga vnaprej videl, sprejel in hotel, bilo je daritev. Ti si bil žrtev in Duhovnik. Tukaj je bila tvoja smrt vidni izraz in mera človeškega greha, je bila daritev največjega junaštva, je bila cena božji pravičnosti, je bila preizkušnja najvišje ljubezni. Tu se je izvršil dvboj med življenjem in smrtjo, tukaj je bila tvoja zmaga, o Kristus, ki si za nas umrl in od mrtvih vstal.“ Papež je nadaljeval z molitvijo in vzdihni k trpečemu Zveličarju in prosil njegovega usmiljenja za ves svet.

## V NAZARETU

V nedeljo 5. januarja se je sveti oče podal v izraelsko državo, kjer so ga

Judje, na čelu z državnim predsednikom, z velikimi slovesnostmi sprejeli. Nadaljeval je pot v Nazaret, kjer se je izvršilo angelovo oznanjenje, kjer je Jezus preživel svojo mladost, kjer je bilo pozorišče velikega dela Jezusovega javnega delovanja, zlasti v okolici Genezareškega jezera. Sveti oče je daroval sv. mašo v kripti pod cerkvijo Marijinega oznanjenja, na kraju, kjer je angel Gabrijel oznanil Mariji, da bo postala Mati božja. Sveti oče je imel tam po sveti maši nagovor, v katerem je podal glavne nauke iz nazareške šole, to je nauk o molku in zbranosti, nauk o družinskem življenju in nauk o delu. Nazaret je najprej šola molka. „Trebaja, da zopet začnemo ceniti molk — mi, ki smo kakor oglušeli od tolikega hrupa in trušča. Od tolikih glasov in šumov našega nemirnega modernega življenja. Nazareški molk nas uči zbranosti, notranjosti, pripravljenosti, da prisluškujemo dobrim navdihom in besedam pravih učiteljev, nas uči o potrebi in vrednosti priprave, študija, premišljevanja, osebnega notranjega življenja, molitve, ki jo samo Bog vidi na skrivnem.

Nauk o družinskem življenju: naj nas uči Nazaret, kaj je družina, kakšna je njena skupnost ljubezni, kakšna njena preprosta in resna lepota, kakšna njena svetost in nedotakljivost; naj nas uči, kako je prijetno in nenadomestljivo njeno vzgojeslovje, naj nas uči, kako je temeljna in nenadkriljiva njena sociologija (družboslovje).

Nauk o delu: O Nazaret, o hiša „tesarjevega sina“, kako bi hoteli tukaj doumeti in odtod slaviti strogo in odrešilno postavo dela ter dostojanstvo dela. Hoteli bi spomniti, da delo ne more biti samo namen, da postane svo-

bodno in vzvišeno v toliko, v kolikor mu poleg ekonomske vrednosti dajo smisel druge, višje vrednote. — Od tod pošiljamo pozdrav vsem delavcem sveta v želji, da jim približamo njihovega največjega tovariša, božjega brata in preroka vseh delavskih pravic, Kristusa Gospoda!“

Potem se je sveti oče še na kratko spomnil pridige na gori, ki jo je imel Jezus ob Genezareškem jezeru v Galileji, v daljni sosesčini od Nazareta. Papež je dejal, da je v njej obsežen ves evangelijski nauk in da pomeni vrhunec Jezusovega oznanila.

### SREČANJE S CARIGRAJSKIM PATRIARHOM ATENAGOROM

Iz Nazareta se je sveti oče vrnil proti večeru v Jeruzalem, potem ko se je na meji izraelske države poslovil od njenega predsednika in se zahvalil za topel sprejem. V Jeruzalemu se je setal s pravoslavnim carigrajskim patriarhom Atenagorom. To srečanje pomeni vrhunec papeževega romanja. Sveti oče in patriarh sta se objela ter si dala poljub miru. Carigrajski patriarh je nato pozdravil svetega očeta s temile besedami:

„Presveti oče v Kristusu! Ko sva se po milosti božji srečala v tej deželi, ki je posvečena z Gospodovim življenjem, dajemo čast Bogu in presveti Trojici, da nas je pripeljala od vzhoda in zahoda ter povabila k skupnemu srečanju v njegovem imenu. Zares, to srečanje je razlog velike radosti. Ko dajemo duška radosti svojega srca, prihajamo polni bratskih čustev nasproti Vaši preljubljeni Svetosti. Glasno Vas pozdravljamo na tem svetem kraju, kjer je odmeval Gospodov glas, kjer je

ohranjena kot dragocen zaklad njegova oporoka, kjer je On sam oznanjal evangelij ljubezni in odrešenja, kjer je malo pred svojim trpljenjem in strašnim smrtnim bojem molil, da bi bili utrjeni v veri in edinosti vsi, ki bodo nekoč vanj verovali.“ Potem je patriarh naglasil važnost tega srečanja in nadaljeval: „Izražamo iz dna srca željo, da bi dobri nameni in želje, ki so tako obilno prišle do izraza z ene in druge strani, ne prenehale. To blagoslovljeno srečanje naših oseb in objem duš naj bi bila predigra naše vzajemne edinosti in čim popolnejše poslušnosti sveti božji volji, da bi tako odgovorili vročemu upanju preteklih stoletij in neodložljivim potrebam našega časa. Že stoletja živi krščanstvo v noči razdeljenosti. Oči so trudne, ko gledajo v mraku. O ko bi bilo naše srečanje zarja svetlega in blagoslovljenega dne! Presveti brat v Kristusu! Približala sva



Papež Pavel VI. in Atenagoras

se drug drugemu in sva prišla h Gospodu. In on se bo, kakor nekoč učenema na poti v Emavs, v svoji dobroti pridružil nama in nama pokazal pot, po kateri je treba odslej hoditi. Njemu bodi slava, moč in češčenje na veke. Amen.“

Papež Pavel VI. je na ta pozdrav takole odgovoril:

„Globoko smo ganjeni in velika je naša radost. Po dolgem molku in pričakovanju sta v tem zgodovinskem času katoliška in pravoslavna Cerkev zopet skupaj po svojih najvišjih predstavnikih. Zelo smo Vam hvaležni, da ste v tem času blagovolili zapustiti svoje patriarško središče in nam semkaj prišli nasproti. Predvsem k Bogu, Gospodu Cerkve, dvigam vzklik ponižne hvaležnosti. Stara krščanska tradicija rada poudarja, da je središče sveta prav na kraju, kjer je bil postavljen Kristusov križ. Tukaj je bil On povzdignjen nad zemljo, da bi vse pritegnil k sebi. Bilo je primerno in previdnost je hotela, da se prav na tem vedno svetem in blagoslovljenem kraju srečava in združiva v skupni molitvi, midva, romarja iz Rima in Carigrada. Želeli ste, da bi bilo to srečanje že v času našega nepozabnega prednika Janeza XXIII., do katerega niste skrivali Vašega spoštovanja in simpatij in na katerega ste s čudovito jasnovidnostjo naslovili besede evangelija „Bil je človek od Boga poslan, ime mu je bilo Janez“ (Jan 1, 6). Tudi on sam, kakor nama je znano, je hrepenel po tem srečanju. Prehitra smrt mu je prekrizžala to srčno željo. Njegove umirajoče ustnice so najčešče izgovarjale Jezusove besede „Naj bodo vsi eno“. Nedvomno je bil to njegov najdražji namen, za katerega je Bogu daroval svoj smrtni boj in svoje dra-

goceno življenje. Gotovo je, da bi mogle biti poti, ki vodijo k edinstvu dolge in težavne na eni in drugi strani. Toda obe poti izhajata iz evangelija in vodita druga proti drugi. Vsekakor je srečno znamenje, da je naše srečanje ravno v deželi, kjer je Kristus ustanovil svojo Cerkev in zanjo prelił svoj kri. To srečanje je zgovoren dokaz naše trdne volje, ki jo navdihuje milost božja vsem kristjanom, vrednim tega imena, volje, da premostimo razdor, da odstranimo prepreke, da se z vso odločnostjo potrudimo za pot, ki vodi k pomirjenju cerkva. Razlike v nauku, bogoslužju in disciplini bo treba svoj čas, na določenem mestu, znova preiskati v duhu resnice, razumevanja, ljubezni. To, kar more in mora že sedaj napredovati, je bratska ljubezen, ki je iznajdljiva tudi v načinu, kako naj se razodeva. Ljubezen, ki pozna preteklost in je pripravljena odpustčati, ki bolj veruje v dobro kot v zlo, ljubezen, ki je nadvse pozorna do božanskega Učitelja, ki se mu prepusti, da jo On pritegne k sebi in preobrazi. Naj bo simbol in primer take ljubezni poljub miru, ki sva ga po milosti božji drug drugemu podelila v tej nadvse blagoslovljeni zemlji. Tudi molitev, ki jo bova skupaj zmolila, katero nas je učil Kristus, je znamenje te bratske ljubezni. Ne morem najti prikladnih besed, ki bi izrazile vso našo hvaležnost in ganjenost zaradi Vaše pozornosti. In ne samo mi osebno, vsa rimska Cerkev, ves vesoljni cerkveni zbor bo z največjim veseljem sprejel poročilo o tem zgodovinskem dogodku. K Bogu dvigamo zahvalno molitev in prosimo, naj nas podpira na poti, ki smo jo začeli, naj na nas in Vas, ki sva se za to pot odločila, izlije svoj blagoslov, ki bo za-



Papež odhaja na letalo

gotovil uspeh. Na koncu Vam nočemo reči „Zbogom“ ampak „Na svidenje“ v upanju na nova uspehov polna srečanja: In Nomine Domini — v imenu Gospodovem.“

Po končanem govoru je papež patriarhu izročil v dar dragocen zlat kelih s pateno, kot podobo iste evharistične daritve, ki je skupna katoličanom in pravoslavnim. Patriarh pa je svetemu očetu izročil in dar podobo Matere Božje v zlatu in okrašeno z dragulji. — S tem dejanjem pričanja novo obdobje v zgodovini odnosov med katoliško in pravoslavno Cerkvijo.

### BETLEHEM

Na praznik Sv. Treh kraljev se je podal sveti oče v Betlehem. Pravoslavna Cerkev slavi ta dan božični praznik.

V votlini Jezusovega rojstva, ki se nahaja pod mogočno starodavno baziliko Jezusovega rojstva, je opravil papež sv. mašo. Po sv. maši je imel prisrčen nagovor, v katerem je izpovedal najprej vero v Kristusa, potem povabil ločene brate k edinosti in vse ljudi dobre volje k delu za mir in pravičnost. Papežev govor se glasi:

„V Betlehemu bi radi povedali tri preproste besede: prvo Kristusu, drugo Cerkvi, tretjo pa svetu.

### BESEDA KRISTUSU

Na ta praznik Gospodovega razglasenja, potopljeni v dvojni praznični pomen: božjega javljenja in klica narodom k veri, izpovedujemo Kristusu ponižno, trepetajoče, toda polno in veselo izpoved naše vere, našega upanja in

naše ljubezni. Slovesno mu ponavljamo Petrovo izpoved: „Ti si Kristus, Sin živega Boga“. (Mt 16, 16). Ponovno mu rečemo kot Peter: „Gospod, h komu pojdemo? Ti imaš besede večnega življenja“. (Jan 6, 69). „Gospod, ti veš da te ljubim“. (Jan, 21, 15). Kakor nekdanj Modri z Vzhoda, tako tudi mi prinašamo Kristusu simbolične darove, s katerimi izpovedujemo in priznamo, da je on Kristus, božja Beseda, ki je postala meso, a istočasno tudi človek, sin Marijin, naš brat, prvorojenec vsega stvarstva. On je Mesija — edini in nepogrešljivi srednik med Bogom in ljudmi, duhovnik, učitelj, kralj, pa tudi tisti, ki je, ki je bil in ki bo prišel. To je vera, ki jo vedno izpoveduje rimska Cerkev, edina, sveta, katoliška in apostolska Cerkev.

## BESEDA CERKVI

Nato pa pred tvojimi jasicami, o Gospod, spregovorimo drugo besedo Cerkev, kateri si za vesoljnega pastirja izvolil našo skromno osebnost. Z nami naj bo Kristusova Cerkev, ki naj se pridruži naši daritvi Gospodu. Ta skupnost je njena moč in njeno dostojanstvo ter znamenje, ki jo potrjuje kot pravo Cerkev. To je zgodovinska ura, v kateri mora Kristusova Cerkev živeti svojo globoko in vidno edinost, to je ura, v kateri moramo izpolniti željo Jezusa Kristusa: „Da bodo popolnoma eno, da tako svet spozna, da si me ti poslal“ (Jan 17, 23). Notranja edinost Cerkve pa je v zvezi z njeno zunanjo apologetično in misijonsko močjo.

Zaključiti moramo naš vesoljni cerkveni zbor, v cerkveno življenje moramo vpeljati nova čustva, sklepe, navede in vsakršno lepoto duha: v misli, v

besedi, v molitvi, v vzgojnih metodah, v umetnosti ter v cerkveni zakonodaji.

Potreben bo skupen napor, pri katerem bo moral sodelovati vsak stan. Vsak naj sliši povabilo, ki mu ga pošilja Kristus po tem našem glasilu.

To govorimo katoličanom, ki so že v varnem Kristusovem ovčnjaku. Toda enako vabilo hočemo poslati tudi tistim krščanskim bratom, ki še niso z nami v popolnem občestvu. Danes je vsem jasno, da se ni mogoče izogniti problemu edinosti. Ta Kristusova volja nas zdaj sili in obvezuje, da modro in z ljubeznijo poskusimo vse možnosti, da bodo od edinosti Cerkve uživali najvišjo korist in najvišjo čast vsi kristjani.

V tem edinstvenem okolju moramo tudi reči, da tak rezultat ne bo škodoval verskim resnicam. S to Kristusovo dediščino moramo soglašati tudi mi — saj ni naša, ampak njegova. Mi smo le varuhi, učitelji in razlagalci.

Naj še poudarimo, da smo pripravljene proučiti vsako pametno možnost, da bi izgledili pota razumevanja, spoštovanja in ljubezni za prihodnje — Bog daj skorajšnje — srečanje s krščanskimi brati, s katerimi smo še vedno ločeni. Vrata ovčnjaka so odprta, vse pa pošteno in pristržno pričakujemo z močnim in potrpežljivim hrepenenjem.

## BESEDA SVETU

S tega blagoslovljenega in v tej uri edinstvenega mesta hočemo nasloviti še besedo svetu. Z besedo „svet“ mislimo vse tiste, ki gledajo krščanstvo od zunaj, ki so mu skoraj tuji, ali pa se take čutijo. Mi smo predstavniki in pospeševalci krščanske vere in nimamo drugega namena kot oznanjati to našo vero. Ne zahtevamo ničesar razen

svobode izpovedovanja vere in njenega oznanjevanja tem, ki jo hočejo svobodno sprejeti.

Na to pa hočemo navezati še nekaj drugega, in prosimo svet, da bi to pošteno premislil. To je namreč neposredni namen našega poslanstva: mi želimo delati za dobro sveta, v njegovo korist, za njegovo rešitev. Mislimo celo, da je rešitev, ki mu jo ponujamo mi, nujno potrebna.

Ta naša trditev vsebuje še več drugih: mi s svetom neizmerno čustvujemo. Če se svet čuti tujega krščanstvu, se krščanstvo ne čuti tujega svetu. Poslanstvo krščanstva je poslanstvo prijateljstva v človeštvu, poslanstvo razumevanja, poguma, pospeševanja vsega dobrega, dviganje človekovega dostojanstva, recimo še — rešenja.

Kristus, ki ga mi prinašamo svetu, je poslan od Boga, toda ne da bi svet sodil, ampak da ga reši. On je Dobri Pastir človeštva, ki je cenil, dvignil in odrešil vse človeške vrednote. Z vsakim trpljenjem je sočustvoval, vsako trpljenje je tudi sam okusil in mu dal pravo vrednost. Vse človeške potrebe — razen nepopolnosti — je imel tudi sam in ob njih trpel, usmiljeno ljubezen do potrebnih pa je zapovedal svojim vernikom kot pogoj zveličanja.

Vemo, da hoče današnji človek ošabno delati vse iz lastne moči, in res ustvarja nove in čudovite stvari. Toda te stvari ga ne bodo napravile boljše-ga in srečnega, ne bodo razvozlale njegovih človeških problemov v njih osnovi, ne bodo jih odpravile, niti omilile.

Svet, ki nas danes obdaja, naj sprejme v imenu Jezusa Kristusa naš spoštljivi in pristrčni pozdrav. Ta spoštljivi pozdrav naslavljamo še prav posebno vsem, ki izpovedujejo vero v enega Bo-

ga in ki z nami časte edino pravega Boga, najvišjega in živega Boga Abrahamovega. Pozdravljamo vse, ki časte vzvišenega Boga, ki je obudil prav na teh tleh Melkizedeka pred davnimi stoletji, ki ga omenja sveto pismo. Bil je skrivnostna osebnost, o katerem nam pisma ne poročajo niti rodovnika niti smrti, z njegovim kraljevskim duhovstvom pa je hotel biti zaznamovan sam Kristus, ki je tudi slavil Boga kot najvišjega stvarnika neba in zemlje. Naš pozdrav pošiljamo prav tako tudi vsem narodom, katerim prinašajo naši katoliški misijoni evangelij, vabilo k vesoljnosti in vzpodbudo za njihovo omiko.

Danes naš pozdrav ne more imeti meja, naj preskoči vsako pregrado in naj doseže vse ljudi dobre volje, tudi tiste, ki kažejo še neprijaznost do Kristusove vere, ki ovirajo njeno širjenje ali napadajo vernike. Pregarjalcem katoliškega življenja ter tistim, ki taje Boga in Kristusa, pa naslavljamo naš žalostni opomin in naše jasno vprašanje: zakaj, zakaj.

Iz Betlehema, zemeljske domovine Kristusa, bomo s temi mislimi v srcu in v molitvi prosili za celotno človeštvo obilja božjih milosti.“

V ta govor je papež zlil vse svoje srce. V njem se izražajo osnovne poteze njegovega papeževanja: delo za obnovo Cerkve, za edinstvo kristjanov in za mir v svetu.

Iz Betlehema se je sveti oče vrnil v Jeruzalem in še istega dne odpotoval nazaj v Rim, kjer so ga množice rimskega ljudstva sprejele z nepopisnim navdušenjem.

DR. MAKSIMILIJAN DRŽEČNIK  
mariborski škof

Drama v dveh dejanjih. Avtor: Luigi Candoni. Nastopajo štirje moški igralci in plesalec in plesalka.

## OJDIP V HIROŠIMI<sup>V</sup>

Avtor nas s tem, da spravi ime nesrečnega guškega junaka v zvezo z imenom po prvi atomski bombi razrušenega mesta, takoj postavi pred dramatični spor, ki se razveže v človekovi vesti, kadar ta stori zločin, tudi če „so bila dejanja bolj dopuščena kot storjena,“ kot slišimo v Ojdipovem primeru.

Drama se razvija kot nenavaden proces, ki ga domnevni letalec nad Hirošimo, Alain Darnell, preganjan po glasu vesti, uprizori proti samemu sebi. Gre za prenos notranjega spora navzven.

Pred očmi priletnega in brezbožnega predsednika sodišča rabi tožilec vse varave sklepe svoje zgovornosti, da bi potišal hrepenenje glavnega junaka po resnici in ga obsodil na „oprostitev zaradi nezadostnih dokazov“ ter ga tako za vselej zaklenil v dvome.

Nasprotno se glavni branilec poslužuje vseh hinavskih opravičil, ki so jih v tisočletjih nagrmadili vojni hujskači, da bi prepričal sodišče in zlasti krivca, „da to dejanje ne ustvarja krivde“.

Vsi dokazi se razblinijo ob resnici nečloveško porušene Hirošime in zavesti krivde odgovornega.

Darnell odreče sodišču oblast nad seboj: njegov primer je stvar vesti in kot tak ne more biti rešen od zunaj po zakoniku, ki obsodijo ali oprostijo v skladu z deželo in časom, v katerih jih uporabljajo. Zateče se v poizvedovanje med osebami, naravnost zapletenimi v strašno iznajdbo atomske bombe, in ljudmi s ceste. Posredno je tudi gledalec povabljen, da pove svoje mnenje. Nujno mora soglašati s prvim ali drugim mnenjem, ki ju neprestano sliši v teku drame in katerih nobeno ne more povsem odpraviti senco dvoma in negotovosti.



Diego Michelotti v obleki pilota Darnella, glavnega junaka „Ojdipa v Hirošimi“, v avgustu leta 1963 v Asisiju



Samo pričevanje cistercijanskega brata prinese mir v razburkano morje vesti: v govorih in pričanjih ni bil nikdar omenjen Bog. In vendar je bil Bog navzoč tisti dan v Hirošimi (kot je navzoč pri žalostnih pripetljajih našega vsakdanjega življenja), a svobodni človek je odgovoren za svoja dejanja in je v tem smislu stvaritelj zgodovine. Bog nas ne le gleda, ampak nam pomaga in nam kaže pravo smer: Kristus je naš vodnik. Le sledeč njemu se lahko izognemo vsemu zlu, ki nas vodi do najvišjega zla.

Ljudje potrebujejo Kristusa. Ne morejo opustiti njegov nauk, če hočejo mir.

Človek je mogel zagrešiti tudi največji zločin in privedi človekovo bivanje do meja najvišje nesreče, zanj je še vedno upanje rešitve v Kristusovem odrešenju. In z njegovo pomočjo more moderni Ojdip še živeti in upati v duhovno prerojenje kot v protiutež zla, ki se stalno znova kopiči.

Le redko premišljamo o krščanskem upanju. Le malo slišimo o njenih. Komaj kdaj beremo o njem. In vendar je upanje ena od treh božjih kreposti.

## „...če ga Oče ne pripelje“!

Cerkev nas uči, da je upanje ena od božjih kreposti. Nanaša se naravnost na Boga. Za nas je prvo in glavno, da upamo v Boga. Nobena druga oseba, še manj pa seveda kaka stvar nas ne more do konca zadovoljiti. Že v stari zavazi imamo sledove takega upanja. Psalmist pravi: „Kakor žejni jelen hrepeni po studencu, tako moja duša koprni po Tebi, o Bog, po živem Bogu; kdaj bom mogel priti pred Tvoje obličje.“

Jezus pravi: „Blagor čistim v srcu, ker bodo Boga gledali.“ Apostoli so prosili Jezusa, naj jim pokaže Očeta. Tako človeški so še bili, da v Jezusu še niso mogli videti Očeta, ker jih je preveč motila njegova človeška narava. Zato je bilo potrebno, da preneha njegova „podoba hlapca“ in da Sveti Duh prenove srca, da ga bomo, že podobni njemu, mogli gledati takega, kakor je. Tega seveda s svojimi močmi ne moremo doseči. Resnični Bog, Stvarnik vsega — ne tak, kakor si ga je človek zamislil po svojem okusu in željah, ni nekaj takega, kar bi si človek lahko s silo in močjo osvojil, ampak popolnoma svobodna Ljubezen, ki se le sama od sebe deleži nam. Ljubezen Njegova pa je v besedah: Nismo mi, ki smo ljubili Boga, ampak On nas je ljubil in poslal svojega Sina.

Zato moramo vedeti dobro, da upamo ne samo v Boga, ampak zlasti tudi

od Boga. Stari pogani so verovali, da je Bog vsemogočna, najvišja dobrota, ki pa še ne gre k človeku, ampak se mora človek dvigniti k Bogu, kar pa je nemogoče. Niso ga poznali kot najvišjo ljubezen, ki je stvari ne samo ustvarila, ampak iz lastne volje tudi poklicala k večni sreči, pa čeprav je človek po grehu odpadel od Boga. Zato upamo od Boga, ki obuja in začinja upanje v nas, ki je prvi, ki nas pokliče in ne odneha od svojega božjega črta pred nobeno oviro, še pred grehom ne, samo da bi nas rešil, preustvaril.

Za človeka je najhujše biti brez Boga. Sv. Pavel je to človeško revščino po grehu zajel v besedo: Ker so vsi grešili in pogrešajo slavo božjo (Rim 3, 23).

Največja nesreča je, da dosti ljudi sploh ne ve, da so brez Boga. Vzemi jih polno drugih stvari, ki jih nimajo, le to ne, kar je najbolj važno. Kakor hitro se človek zave, da mu Boga manjka, že deluje v njem On, ki je začetek upanja. Naša rešitev je v tem, da spet Boga najdemo. Uiti pogubljenju ali pa spet se združiti z Bogom, je čisto ista stvar. Zato je samo Bog naš Rešenik, ker se On sam nam ponovno da in nas ponovno združi s seboj. Prav zaradi tega Cerkev uči, da je upanje velika krepost, ker hoče povedati, da jo Bog sam v nas obudi,

začne. Upamo od Boga in po božjem delovanju v nas. Zato pravi Jezus: Nihče ne more priti k meni, če ga Oče, ki me je poslal, ne pripelje

Človek tej božji dobroti nastavlja zlasti dve zapreki. Ne hrepeni že več po resnični Dobroti, ker jo že zamenjava s svojimi izkvarjenimi okusi, ki hočejo užitek, ki varajo in v resnici le škodujejo, ali v svoji domišljavosti hoče biti sam sebi zadosti, doseči vse s svojimi lastnimi močmi. Zato pravi Jezus: Nočete priti k meni, da bi imeli življenje.

Za zdravnika je pri bolniku najtežje, če bolnik pri zdravljenju noče sodelovati; nekateri nočejo priznati bolezni, ki jo je zdravnik ugotovil, drugi mislijo, da sami sebe najbolj poznajo, tretjim niso všeč zdravila, drugim je vse skupaj predolgo in prenadležno. So pa tudi taki, ki so vsako upanje na zdravje že izgubili.

Nekaj podobnega je med nami in med božjim Zdravnikom, samo še strašnejše je. Bog v srcu zase že ne najde več prostora ali pa le še čisto malo, ne more več vlti zdravila — upanja, ker v duši hoče zadušiti vse satan s svojimi prevarami, kot so strah, bojazljivost, nezaupanje, potrtnost in tako naprej.

Iz tega je razvidno, da more človek priti do božje kreposti le po daru božjem. Vendar ta dar nima avtomatičnih učinkov. Človek mora božji dar kreposti sprejeti z vso voljo in potem sodelovati. Upanje, čeprav vlita krepost, še vedno ostane krepost. Kristjan se mora v njej vaditi in utrjevati navzlic vsemu napačnemu pojmovanju okolice, navzlic vsej utrujenosti v boju za krepost. Kolikor bolj pristno in neponarejeno je v nas upanje po Bogu, toliko bolj za-

res se nam bo dal On sam, toliko bolj bo naše upanje zares trdno, veliko, močno, da se potem ne bo dalo več speljati v zmedo, ampak bo zares zmogljivo, da nas pripelje v objem Zmagoslavne ljubezni.

Cerkev nas uči, da smrtni greh, ki v človeku ubije življenje milosti in ljubezni, ne ubije samo po sebi tudi upanja. To ima za nas največji pomen, ker bi bil obup grešnika največja zmaga satanova. Tako pa grešnik bolj kakor kadar koli rabi upanje.

Izgubljena ovca je posebna skrb dobrega Pastirja, posebno veselje, ko jo najde.

Zavedati se moramo, da krepost upanja, uspeva prav posebno v okolju živega krščanskega življenja — to je že deleženje božjega življenja, tistega, ki bo enkrat naša sreča in ljubezen.

Naše upanje ne teži za nekim Bogom, ki je daleč, ne visi samo na obljubah kot v stari zavezi. Kristjani imamo že poroštvo, že delež, katerega nam deleži zmagoslavni Kristus, s svojim življenjem in slavo. Čeprav je našim očem to še skrito, Duh ljubezni že živi v naših srcih in upanje, ki ga zbudi, ni nič drugega kot rast in razvoj dela, ki je že začeto v nas. Upanje je zasidrano v veri v skrivnost, ki dejansko že obstaja. V resnici naše upanje hvaležnost za vse, kar nam je dala božja ljubezen — podobno kot Marija v ne more imeti boljše hrane kot iskreno svojem hvalospevu: Magnificat.

J. Kn

Da boji bi pri Tebi se končali!  
Tako sem slab, le up se Te drži,  
Ti Gospodar si duše in živali!

Balantič

Poroka veže oba navadno za zmeraj. Pot do poroke ne sme biti nepremišljena. Na kaj je paziti? Na kaj se ozirati? Katerim nevarnostim se izogniti?

## POT DO ZAKONA

Ogledali smo si glavne pogoje srečnega zakona. Nič pa še nismo rekli, kako dejansko do zakona pride. Gotovo so pota dveh mladih do zблиžanja in do končne odločitve iti v dvoje skozi življenje silno različna. Vsaka zakonca bi mogla napisati svojo posebno zgodbo. Pri nekaterih je bila novela, pri drugih pravi roman. Vendar je nekaj potez pri vseh skupnih.

### Prvi koraki

Skoraj nenadoma pride, da mlad fant ali dekle začutita neko potrebo, preživeti svoj prosti čas v mešani družbi. Nič posebnega ne mislita pri tem, vsaj v začetku ne. Še pred kratkim so se deklice igralle same zase in si pripovedovale svoje skrivnosti. Prav tako pobiči, čeprav so živeli v istem predelu ali naselju. Sedaj se razgovarjajo skupno. Grejo skupno v šolo, v kino, na razne prireditve in sprehode. Napol podzavestno pa že začenjajo v svoji mladostni skupini izbirati osebo, ki odgovarja njihovim sanjam. V družbi se že ne počutita zadovoljna, ampak iščeta prilike, da bi se sama pomenila in prebila svoj prosti čas.

Pri tej izbiri je koristno vedeti, da podzavestno iščeta, kar sta si v domišljiji zamislila. Zato večkrat pravimo,

da iščeta svoj ideal. Pri tem igra važno vlogo dom, iz katerega izhajata, navade tega doma. Če je bila v njenem domu domá topla domačnost in razumevanje, to nehote skušata najti pri osebi, ki je vzbudila njuno zanimanje. „Kakor moja mama; kakor moja sestra; prav tak kot naš ata; moj brat; moj stric“, si nehote potihem, v mislih ponavljata, primerjata (Prim. Schnepf: Noviazgo. . str. 109).

Nasprotno pa, če v svoji mladosti nista bila deležna dobre materine in očetove besede in njihove ljubezni, iščeta nehote nekaj drugačnega, nekaj boljšega, kar naj bi nadomestilo to, česar jima dom ni nudil. Za te vrste mladih ljudi je bolj nevarno, da prehitro mislijo, da so že našli, kar iščejo, ker nimajo prave predstave o resnično dobrih ljudeh. „Slabše ne more biti kot je bilo doma, boljše pa lahko,“ si dopovedujejo in se le prelahko uštejejo, ker ni vse zlato, kar se sveti. Niso vsi tako dobri, kot se nam hočejo predstaviti. Spominjam se 15-letne neveste, ki mi je na vprašanje, zakaj se hoče tako mlada poročiti, odgovorila: „Sem se že naveličala boriti se z življenjem.“ V hiši, ki naj bi bil njen dom, je bilo vse v neredu, moški, je veljal za moža njene matere, ni bil njen oče in še velik pijanec povrhu.

## Je to že pričakovani princ?

Ko sta se fant in dekle spoznala, je to že gotovo mig božje volje, da se odločita in zaročita? Na to odgovoriti z gotovostjo za vse primere enako, gotovo ni mogoče. Bodo primeri, ko bo pri tem ostalo in privedlo do srečnega zakona. Še bolj je pa mogoče, da izbira ne bo posrečena. Na vsak način bi bi bila izbira prenačljena, če sta še zelo mlada, oz. morata računati še s številom let čakanja, ker je fant n. pr. komaj dobro začel s svojimi študijami. To bi vključevalo predolgo razmerje, ki se prav lahko prevrže v bližnjo priložnost za marsikateri greh proti čistosti, ko bosta hotela predujem pravic, ki jih bo dal šele zakon.

Če se prezgodaj trdno navežeta drug na drugega, se poleg tega izpostavi še tej resni nevarnosti, da njuna izbira ne bo zadosti premišljena, ampak vse preveč pod čustvenimi vtisi. Se zna zgoditi, da se bosta poročila, ker bi n. pr. fant ne hotel snesti dane besede, čeprav bi že začel dvomiti, če ni njegova izbira morda zgrešena. Kaj si lahko s tem nakoplje na glavo, si lahko mislimo.

Če bi pa po daljšem času le spoznala, da nista ustvarjena drug za drugega, bi razdrtje tega razmerja potem, ko je šlo že zelo na globoko, utegnilo v duši vsaj enega od njih povzročiti težke pretrese in srčne bolečine, ki jih morda ne bo več mogel zaceliti. Niso ravno redki primeri, ko se je dekletu zaradi tega skoraj zmešalo in je čisto spremenila svoj značaj. Pa bi se to moglo preprečiti, če se ne bi tako hitro odločila za zaročno zavezo. (Prim. Schnepp o. c. str. 123.)

Nekateri sploh trdijo, da je za temeljito in dobro premišljeno izbiro koristno, če sta poprej proučila kakih 20 do 25 oseb drugega spola. Šele ob toliki primerjavi utegneta priti na jasno in se čimbolj približati idealu, ki sta si ga zamislila v svojih mladostnih sanjah. Da se razumemo prav. To noče reči, naj n. pr. dekle šteje fante, s katerimi pride v stik, kot so včasih šteli konje bele barve, in se potem odločiti za 25. Prav tako ne uporabiti del svoje mladosti za lahkomišelnost ljubimkanje, flirt. Ljubezen ne sme biti zabava. Ne sme biti predmet samo čutne ljubezni, užitek srca in telesa. To ne vodi k nobeni koristni stvari. Po takem ljubimkanju ovne srce in telo, se zlorabi ljubeznivost in izginja spoštovanje med fanti in dekleti. Dekleta mislijo: „Resnega fanta ni pod soncem“. Fantje sodijo: „Nobeno dekle ni nič vredno.“ Tisti, ki se predajo ljubimkanju, prinesejo v zakon samo ostanke. So zlorabili dragoceni čas, ki se jim je nudil za resno pripravo, da bi dozoreli v odrasle osebe, pa so ostali zaostali mladostniki, razočarani, katerim ni mogoče zaupati. (Prim. Michel Quoist: *Diario de Ana Maria* str. 224.)

## Nevarnosti v času izbire

Ne smemo si zakrivati nevarnosti, ki spremljajo to tako važno življenjsko izbiro. Na vsak način niso majhne. Zato se jim smeta izpostavljeni samo iz poštenih razlogov, da se spoznata in čimbolje pripravita na zakon. Omenimo nekatere! Fant v teh razmerah prav lahko zapade skušnjavi zapravljanja čez mero, da se izkaže pred dekletom. Misli, da je to znak velikodušnosti, kupo-

vati dekletu drage stvari, dajati v njeni pričujočnosti bogate napitnine itd. Vendar mora vedeti, če samo zato ugaja dekletu, da je bolje, da si jo čimprej izbije iz glave in uporabi denar za kaj bolj koristnega. Posebno, če je prejel denar od svojih staršev, ali si ga celo na skrivaj prisvojil. Podobno more grešiti tudi dekle, ki za svoje obleke in lepoticenje potroši veliko več denarja, kot to prenese očetov žep. V neki anketi o tej stvari so dognali, da študentje zapravijo povprečno 200 pesov vsako nedeljo in okrog 100 pesov ob delavnikih za svoje dekle. Delavci pa približno polovico tega. (Prim. „Esquíú“ Nº 205/15).

Druga nevarnost se pokaže v prevelikem poudarjanju oz pozornosti na zgolj telesnost. Sme dekle dovoliti fantu gotove intimnosti, da je bolj iskana? Dobro vzgojena dekleta navadno sama odgovarjajo, da ne. Vendar to ne izključuje nevarnosti manj vzgojenih, ki jih je navadno več, ki v poznanstvu dveh ljudi že vidijo pravico do objemov, poljubov in podobnih stvari. Poznanstvo jim je končno samo neka lepa krinka za ugoditev svojih spolnih želja. Če dekle kaj takega opazi pri fantu, je najbolj prav, da mu takoj jasno dopove, da v tem oziru ne misli enako.

Često pa manjka mladim ljudem ta moč. Vest jih sicer peče. Vendar si dovoljujeta vedno več. In če potem pride do poroke, kaj smeta pričakovati v zakonu, če sta svojo mladost omadeževala v času priprave služoč strasti?

Sestanki in sprehodi v dvoje morejo imeti samo ta časten namen, da spoznata drug na drugem lastnosti, ki bi jih mogle družiti celo življenje. Če pa pri tem upoštevata prvenstveno ali

skoraj samo telesne muke, sta zgrešila upravičenost teh shajanj in se na srečen zakon ne bosta pripravila.

Večkrat dekle proti svoji vesti in volji dopusti fantu stvari, ki bi jih morala prihraniti za zakon. To iz nekega napačnega usmiljenja ali iz strahu, da bi je fant ne zapustil, da mogoče, da ga ima res čez vse rada. Dostikrat pa s tem ne samo težko omadežuje svojo vest, ampak tudi v fantu vzbudi razočaranje, ko je mislil in pričakoval, da je bolj močna in več vredna. (Prim. Schnepf o. c. str. 126).

Kaj storiti, da se izogneta tem padcem in zmanjšata nevarnosti? Najprej se morata že v začetku navaditi na misel, da se Bogu ne moreta skriti.

Potem morata urediti svoje sestanke in sprehode tako, da je z njih že vnaprej odstranjena vsaka resnejša nevarnost.

Dekle mora vedno odkloniti sestanke ali sprehode, kadar iz kraja ali oblike upravičeno sumi, da je nevarnost resna. Pošten fant seveda nikoli ne sme sestanka v takih oblikah zasnovati.

Pogosto je bolj pametno, če sta pri daljših sestankih ali sprehodih navzoča vsaj dva prijateljska para. Tako se moreta moralno podpirati.

Nikakor ne sme dekle opustiti z resno besedo jasno fanta opozoriti, če se začanja spozabljati. Pa mu tudi odkrito povedati zakaj. Hvaležen ji bo, če je le kaj vreden.

Resno se varovati alkoholnih pijač na teh sestankih, zakaj alkohol lahko oba onesreči. Včasih so doma dejali, da fant ni zmožen dekleta zapeljati, če ni pijan. Vsaj deloma to še velja.

Predvsem pa so na mestu molitev, pogosta spoved in obhajilo.

Ko sta prišla po resnem in treznem premišljevanju in posvetovanju z Bogom in resnimi ljudmi, tudi s starši, če je mogoče, do spoznanja, da ju je Bog ustvaril drugega za drugega, je seveda čas, da se odločita, da skleneta neke vrste zaroko po krajevnih navadah. Seveda morata dobro vedeti, da zaroka še ni poroka. Da jima ne daje nobenih pravic, ampak jima naklada zelo resne dolžnosti. Od te dobe, ki naj redno ne traja več kot eno leto, je veliko zavisno.

Kaj morata pred vsem dognati oz. urediti v tem času?

Še enkrat in z vso resnostjo morata premisliti, če je osnova njune odločitve res prava, čista in nesebična ljubezen. Nekateri za to priporočajo poseben test. Predvsem morata jasno ločiti čutno ljubezen od prave. Če večji del svojih sestankov porabita za objemanja in poljube ali celo za večje intimnosti, sta lahko prepričana, da je njuna ljubezen predvsem čutna in kaj slaba podlaga za zakon.

Premisliti morata tudi z vso resnostjo in odkritostjo ekonomsko plat njunega bližnjega zakona. Kolikšni in kateri so resnični dohodki ženina in utemeljene možnosti njegovega napredovanja v tem oziru? Kaj bo prispevala nevesta, kje bosta živela? Sama ali morada pri starših? itd.

Je tudi že čas, da si odkrijeta razne dogodke svojega življenja, o katerih dosedaj nista govorila. Prav tako zdravstveno stanje, morebitne dolgove. Na splošno se sodi, da si nista dolžna razkrivati morebitnih moralnih pogrškov prejšnjega življenja, v kolikor ne zadevajo zakonskega druga.



Prav in koristno je, če se jima nudi prilika, da se udeležita kakšnega tečaja, ki jih v naših časih posebno po mestih prirejajo za ženine in neveste. Če ne, pa naj vsaj sama zase ali skupno prebereta kako knjigo, ki s krščanskega vidika obravnava zakon in vzgojo otrok.

Na vsak način ne smeta pozabiti na Boga, ki ju bo končno za stalno zvezal v zakonu. Pa tudi Matere božje ne, ki jo bosta še zelo potrebovala. Zato je nujno potrebna iskrena molitev drug za drugega, za razsvetljenje in pomoč v nevarnostih. Pogosta spoved in sveto obhajilo.

Eno leto hitro mine, še posebno hitro zaročencema. Zato naj se zavedata,

da je čas v resnici zlato. Ko smo bili pobje kakšnih 15 let, smo bili zelo radovedni, kaj se takile ženini in neveste pogovarjajo. Pa smo šli neki večer lepo počasi za dvema poznanima. Kaj smo slišali? Še mi zveni v ušesih. Ona: „Jaz rada jem knedeljčke“. On: „Jaz tudi zelo rad jem knedeljčke.“ Čeprav še smrkavci, smo vendarle sodili, da bi se o kaj bolj pametnem že morala pogovarjati. Pa verjetno to ni edini primer pod soncem. Pri nekem spraševa-

nju v tej deželi vprašam ženina, kakšne vere je nevesta. Pa je lepo mirno odgovoril, da ne ve, da o tem nikoli nista govorila. Pa tudi njegova nevesta ni vedela, če je ženin krščen ali ne.

Smemo upati, da se naši mladi ljudje bolj resno pripravljajo na ustanovitev novih družin, ki bodo kot doslej v zgodovini našega slovenskega naroda nosilke krščanskega življenja in slovenskega duha?

BORIS KOMAN

Vzgoja novega rodu je med najvažnejšimi nalogami, ki jih ima družba. Kaj pri vzgoji država sme, kaj mora, česa ne sme?

## Naj država vzgaja?

Ali torej država nima nobene pravice v vprašanju šolstva? Pač, ima jo, kot je bilo zgoraj tudi že povedano. Država ima v življenju človekovem velik pomen in mu je za urejeno, človeka vredno življenje tudi nujno potrebna. Mora se le omejiti na tiste naloge v vprašanju šolstva, ki so njej lastne in ki je le ona zanje poklicana. Namen države je skrbeti za občo blaginjo. To seveda ne pomeni, da bi morala država vsakemu posamezniku ali vsaki družini poskrbeti vse potrebno in primerno za življenje. Ne! Ustvariti mora marveč tiste pogoje, ki so potrebni, da morejo tako posamezniki kot manjše samostojne družbe razviti svoje sposobnosti in dosegati sebi lastne namene. Tako mora država braniti svoje državljane pred

morebitnimi zunanji sovražniki, mora skrbeti za red znotraj države same, mora ustvariti ugodne pogoje za gospodarski in kulturni razvoj in še toliko drugega. Vsega tega ne morejo storiti ne posamezniki ne družine. Zato ima v imenu obče blaginje država tudi na področju vzgoje svoje pravice, ki jih družina in Cerkev spoštujeta.

Tako sme in mora država zahtevati, da se v šolah, tudi privatnih, poučujejo predmeti, ki zadevajo državljsko vzgojo podložnikov. Država mora ugotoviti sposobnost, tako znanstveno kot moralno, učiteljev in profesorjev, kajti obči interes zahteva, da se mladina ne izroča v vzgojo nesposobnim ali moralno oporečnim ljudem. Če potrebno, sme tudi zapreti šole, če bi bile te lege ne-



mirov in nediscipliniranosti. Tako sme npr. ukiniti univerze, kjer se namesto strokovnega pouka bijejo politični boji.

Država sme sebi pridržati ustanavljanje šol in institutov, kjer se mladina pripravlja na poklice, ki jih država potrebuje za določene javne službe, zlasti za svojo vojsko. Seveda se morajo tudi v teh ustanovah spoštovati pravice staršev in Cerkve, zato mora tudi ta vzgoja temeljiti na krščanskem verskem in moralnem nauku.

Država sme končno za vse svoje podložnike zahtevati neko minimalno šolsko izobrazbo, ki odgovarja osnovni kulturni ravni, ki jo zahteva moderno življenje. Zato sme zahtevati in v primeru nepokorščine tudi kaznovati tiste starše, ki svojih otrok ne pošiljajo v šolo ali jih ne pošiljajo do zakonito določene dobe.

Ne sme pa država kratiti staršem tistih pravic, ki so jim dane od narave same in so torej nad in pred državo. Država mora nasprotno te pravice staršem priznati in jim jih po potrebi tudi braniti. Tako ne sme država staršem predpisovati, kakšen način vzgoje in izobrazbe naj dajo svojim otrokom. Država bi tako prestopila meje svoje oblasti, če bi starše prisilila, da pošiljajo otroke samo v državne šole ali k pouku, kakršnega država hoče. S tem bi potepala najsvetejše pravice staršev in otrok samih, zlasti še, če bi šole uporabljala za to, da otrokom vcepi svojo ideologijo, nasprotno tisti, v kateri hočejo starši vzgojiti svoje otroke. To bi bilo pravo nasilje nad otrokovo osebnostjo. Državna suverenost zaveda časne reči, nobene pravice pa nima posegati na nedotakljivo področje človeškega duha. Države, ki se zavedajo svojega pravega poslanstva za člo-

vekovo življenje na zemlji, to tudi odkrito izpovedujejo. Tako je npr. vrhovno sodišče ZDA v nekem znamenitem razglasu iz leta 1925 slovesno izjavilo: „Država nikakor nima splošne pravice, da bi uvedla nek uniformiran tip vzgoje za svojo mladino, tako da bi jo prisilila prejemati izobrazbo samo v javnih šolah... Otrok nikakor ni last države!“

Ne samo, da država ne more in ne sme namesto staršev določati, kakšno vzgojo in izobrazbo naj prejmejo njih otroci, temveč mora starše pri njih vzgojni nalogi celo podpirati, kot jih podpira na drugih področjih. Ta njena podpora bo obstajala že v tem, da bo staršem zavarovala svobodo pri izbiri vzgoje in pouka otrok. Še več! Poskrbela naj bi za praktično možnost takšne izbire s tem, da npr. katoliškim staršem, ki hočejo za svoje otroke katoliško vzgojo, zgradi katoliške šole ter jih z enako velikodušnostjo vzdržuje kot svoje državne. Zakaj priznati staršem pravico do svobodne izbire šole, pa jim hkrati ne zgraditi in vzdrževati njih šol, je le videz svobode, je le pobožna prevara. In vendar je v premnogih državah tako, da se katoličanom ne da ta pravica do izbire; če pa se jim pod pritiskom javnega mnenja vendarle da, si morajo sami graditi in vzdrževati svoje šole, hkrati pa enako kot vsi drugi plačevati tudi davke za državne šole, ki jih njih otroci ne obiskujejo. Toliko se danes govori o svobodi in demokraciji, pa smo priča, kako mnogi to svobodo zlorabljajo, istočasno pa se krati staršem in otrokom pravica do svobodne izbire šole.

(Se bo nadaljevalo)

P. ALOJZIJ KUKOVICA, S. J.

Pri ognju sva zvečer molče sedela.  
Ob strani so čepele lahke „Brede“,  
v dolini so migljale lučke blede,  
na vrhu hriba zvezdica je ždela.

Brezkončno noč sva v srcu si želela.  
Med drevjem stal stražar je brez  
besede.  
Nekje zapel bleket je vaške črede.  
Nato sta zvon in molk polnoč odštela.

Mrzlejši veter dahnil je s planine.  
še zadnji je plamenček vzplapolal.  
Moj brat je vstal. Nocoj sem sam ostal.

Ob zori spe patrolja spet z doline.  
Morda... Ah, kaj! Nikdar še ni se  
bal! —  
Ostal sem sam s sovražnim dihom  
tmine.

Ja dan je. Kakor zmeraj zarja z vzhoda  
je hrib in šleme z bleskom pozlatila.  
Škrjančki so razpeli črna krila.  
Zapel klopot je mlinskega oboda.

Le brata ni bilo nazaj s pohoda.  
Ze davno straža šlem je odložila.  
Podčastnik zdaj je javljal poročila.  
Nekdo dejal je komaj slišno: „Škoda!“

Moj brat je res odšel na — darovanja.  
Nekje v dolini spi pokojno spanje.  
Ves hrib rdi kot v krvi žrtvenika.

Povelja. Kriki. Črta se premika.  
Ta dan je lep kot sveta, sončna slika.  
Moj brat je res odšel na darovanja.

pesmi Vl. Kos



našim

junakom

lesorez: K. Mirtič

Tako so šli in niso se vrnil.  
Doma je čas v predalih prah nabiral,  
in pajek v mašnih bukvah list zastiral  
in zvezki so v lahkoten lok se zvili.

V kapeli so brez njih zvečer molili.  
šibkeje glas pod stropom je zamiral,  
nekdo je manjkal, da bi ton nadziral.  
Nekdo od teh, ki niso se vrnil...

V gorah, v globelih, v poljskih tleh  
ležijo.  
Z zemljo razbičano — svoj molk  
molčijo.  
K nebesom zro — razgaljene lobanje.

Odšli so res na tiho darovanje,  
da vseh pravičnih src velike sanje  
nekoč v naročju grude dozoriyo.

In spet bila je noč, v nemir ukleta.  
Za nami mejni kamni so strmeli,  
pred nami — skrite satanske globeli...  
Bili smo zadnja trudnih borcev četa.

Na svidenje, o zemlja naša sveta!  
Na svidenje! potočki so odpeli,  
nalahno bori v vetru so vzdrteli...  
Za nami je ostala gruda sveta.

Naš boj je bil to noč končan.  
In vendar ni nihče dejal: „Zaman!“  
Hodili smo v tujino vse do svita.

Še zdaj bodočnost z mrakom je zakrita.  
A vemo, da prišel nekoč bo dan.  
Takrat bo cena darovanja očita.

Bog sam nam je iz nebes pismo poslal. Sveto pismo. Berimo ga! K razumevanju naj nam pomaga ta članek.

## ali poznate sveto pismo?

### Nekaj za uvod

Sveto pismo je knjiga nad vsemi drugimi knjigami. Bog nam je v njem iz nebes sporočil najvažnejše resnice. Govoril nam je o sebi in o nas ter o poti od tu do tam.

Sveto pismo so napisali različni pisatelji med 13. stoletjem pred Kristusom in 1. stoletjem po Kristusom. Vse je pri pisanju razsvetljeval sveti Duh, da so napisali samo tisto in na tak način, kakor je Bog hotel. Ker so kljub božjemu navdihovanju ostali svobodni, je vsaka knjiga izraz pisateljevega talenta in sloga. A ker so vsi pisatelji semiti, je ta slog često poln pesniške domišljije.

Izvirniki so nezmotni. A izvirnikov ni več, pač pa so se ohranili prepisi

teh in prepisi starih prevodov. Cerkev ohranja po Kristusovem naročilu sveto pismo. Kristus ji je za to nalogo obljubil svojo pomoč.

Sveto pismo se deli v dva dela: v staro in novo zavezo. Staro zavezo je sklenil Bog z očaki, novo pa po Kristusom. Tako obsegajo knjige stare zaveze resnice, razodete pred Kristusom, nove pa resnice, razodete po Kristusom in apostolih. Knjig stare zaveze je 45, nove pa 27.

Knjige stare zaveze so bile spisane skoro vse v hebrejščini, le nekaj malega v grščini (dve knjigi) in aramejščini (dve knjigi in nekaj poglavij). Knjige nove zaveze pa so bile spisane vse v grščini razen ene knjige, ki je bila spisana v aramejščini (evangelij sv. Mateja).

## geneza ali prva Mojzesova knjiga

Prva Mojzesova knjiga je del Pen-tatevha ali Peteroknjižja t. j. prvih petih knjig svetega pisma stare zaveze. Imenuje se Geneza, kar bi se reklo po naše Rojstvo, Začetek, Postanek. Tako se imenuje, ker govori o nastanku sveta.

### O čem piše?

Namen pisatelja je, prikazati izvor hebrejskega naroda. Kot uvod v to piše o izvoru sveta in vseh bitij iz Stvarnika. Podrobneje govori o stvarjenju prvega človeka. Opisuje zgodovino člo-

veštva v prazgodovini. Potem opisuje predzgodovino hebrejskega naroda in njegovo zgodovino do Egiptovskega Jožefa. Ta je namreč zadnji v vrsti očakov.

Jasno opazna je delitev vse knjige v dva dela. V prvem govori o izvoru sveta in človekovi prazgodovini, v drugem pa o izvolitvi in zgodovini očakov. V prvem delu opisuje pisatelj stvarjenje sveta, raja, Adama in Eve, prvi greh in obljubo odrešenja, Kajna in Abela, Kajnove in Setove potomce, potop, Noetov blagoslov in prekletstvo.

rodovnik narodov, babilonski stolp in zmešanje jezikov. V drugem delu pa slika Abrahamov prihod v Kanaan in božji blagoslov in obljube njemu, Jakoba in Jožefa, kako je prišel v Egipt, da je Izraelcem pripravil pot tja.

Pisatelj nameni, napisati popolno zgodovino o izvoru človeštva in izraelskega ljudstva, ampak prikazati le najvažnejše osebe in dogodke, po katerih so se božje obljube prenašale od raja do izraelskega ljudstva. Prav dobro je opaziti, kako avtor vedno bolj omejuje svoj krog zanimanja, dokler ne pride do izvora izraelskega ljudstva kot nosilca božjih obljub. Vse, kar ni v tej verigi obljub, avtor izloča iz svojih poročil.

### Kako je nastala?

Pisatelj bistvenih delov vseh prvih petih knjig svetega pisma vsebinsko in oblikovno je Mojzes, nekak organizator izraelskega ljudstva. Živel je v drugem tisočletju pred Kristusom. On je avtor nekega zgodovinsko-pravnega jedra, svetega pisma, ki se je kasneje po zahtevah časov razvijalo, a vselej v skladu z Mojzesovim duhom.

Kritiki ločijo tri glavne vrste dokumentov, ki sestavljajo Genezo: jahviističnega, elohističnega in duhovniškega. Po čem ločijo te različne dokumente? Po tem, da vsak od dokumentov uporablja drugo ime za Boga, dalje, da je v knjigi ponovno pripovedovanje o istih stvareh, in končno, da je slog opisovanja v različnih delih različen: ponekod je ljudski, drugod premissljudč, spet drugod le v glavnih črtah.

Ni znano, kdaj so se ti trije glavni viri združili v sedanjo knjigo, a dokončno se gotovo niso pred koncem babilonske sužnosti.

### Ali je zgodovinska knjiga?

Pri vprašanju o zgodovinski vrednosti prve Mojzesove knjige je treba dobro ločiti prvi del od drugega.

Drugi del, ki se začne z Abrahamom, je gotovo zgodovinski v današnjem pomenu besede. Dogodke, ustanove in običaje, o čemer vsem piše Geneza, že moremo primerjati s tem, kar so moderni arheologi odkrili. In zanimivo je, kako se oboje krije. Nemški avtor Werner Keller je napisal celo knjigo o tem pod naslovom: In Biblija je imela prav.

Težji je pa odgovor o zgodovinski vrednosti prvega dela Geneze, to je prvih enajst poglavij. Ta del se namreč godi v neizmerni zgodovinski praznini. To praznino so drugi tudi najkulturnejši narodi napolnili z bajeslovjem, Izrael pa s konkretnimi dogodki in osebami in je v svoje pripovedi položil najvišji verski in nravni nauk. Vendar so v tem prvem delu nekateri opisi, ki nas vodijo do zaključka, da so stari pisatelji, tudi svetopisemski, drugače pojmovali zgodovino, kot jo danes. Kako? Ni še mogoče reči nič dokončnega. Gotovo je to, da so tudi ta poglavja zgodovinsko pristna, a ta pristnost temelji na drugačnem pojmovanju zgodovinske resnice, kot je danes. V starodavnosti je bila zgodovina del umetnosti, kjer pa ima velik delež pisateljeva domišljija. Pisatelj je sicer vse opisoval pod verskim vidikom, a je vnašal med zgodovinske resnice mnogo domišljjskih prvin. Prvih enajst poglavij Geneze poroča v preprostem jeziku, polnem podob in primernem razumu manj kulturnega človeštva osnovne resnice, ki kažejo na odrešenje. Obenem pa na ljudski način poroča o začetkih človeštva in Izraela.

## Kaj nas hoče učiti?

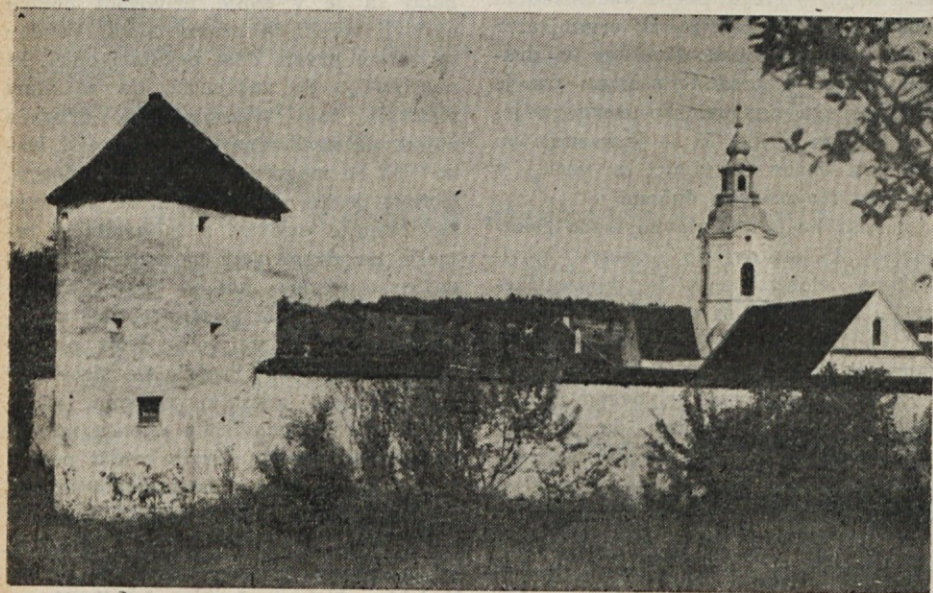
Ta knjiga svetega pisma je vsa polna verskih in nravnih nauk. Uči nas o Bogu, ki je en sam, Stvarnik vseh stvari, vsemogočen, moder, pravičen. Ta Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, svobodnega, namenjenega za večno srečo. Tako je dan odgovor na najgloblje vprašanje: od kod in kam? Tako je tudi opisan resnični začetek človeške zgodovine: ta začetek je v zvezi med Bogom in človekom, kjer še ni človeškega greha in kjer je sam red, lepota in sreča.

Bog hoče, da mu človek svobodno služi, zato ga preizkusi. Človek pade, sledi kazen, a Bog obljubi povrnitev izgubljenega. Po blagoslovu Noeta, Abrahama in Jakoba se obljube prene-

sejo na izraelski narod. Vsak blagoslov je dar božje dobrote za zvestobo ljudem, vsako božje prekletstvo je maščevanje božje pravice za človekov greh. Vsako človekovo dejanje najde odmev pri Bogu. Med nebom in zemljo je polno nevidnih zvez.

Glede moralnega življenja očakov je treba omeniti, da ni tako popolno, kakor ga zahteva evangelij. A to ni nič čudnega: oni niso prejeli popolnega razodetja, kakor smo ga v novi zavezi. Ravnali so se po zahtevah, ki so tedaj veljale. Na eni strani najdemo njih globoko vero v božje obljube, zvesto izpolnjevanje zapovedi, hvaležnost za prejete dobrote, na drugi pa življenje v mnogoženstvu. Bog tedaj še ni zahteval enoženstva.

B. R.



Samostan Stišna na Dolenjskem

# Podrti viharnik

## Na vasi

Pri raznih igrah in srečanjih na vasi so se dečki med seboj vedno bolj zблиževali. Še tesneje pa se je Ivan povezal z njimi v šolski dobi. Ta „vaška povezanost, ki vedno vkup družijo in vleče“, je značilna za slovensko vaško življenje. Zaradi te skupnosti se je v naših vaseh marsikaj slabega zgodilo. Navadno si nihče ne upa ugovarjati večini, kaj šele iti proti njej. In to nesamostojno mišljenje ohranijo mnogi vse življenje. Velik pomen imajo v njej močni posamezniki. In tak močni posameznik — je bil Mežnarjev Ivan.

Njegov prikupni značaj, veliko poznanstvo (mežnarija je bila središče vaškega življenja) ter prirojena bistrost in dobrota je znala privabiti vsakogar. Krog prijateljev, kjer je bilo vidno Ivanovo vodstvo, je kmalu vplival na vse bizoviške šolarje njih starosti. Marsikatero so „pogrunтали“ v svoji neugnanosti. Komaj so se veselili uspeha „organiziranih načrtov“, pa že je bil „ogenj v strehi“. In kar je sledilo navadno, so bile grožnje udarcev in jok.

Bilo je lepo, sončno, jesensko popoldne. Mežnarjevi so na griču za hišo kopali krompir. Ivana pa so pustili doma rekoč: „Ko boš naredil nalogo in se naučil za šolo, pa pridi z vozičkom pomagat na njivo.“

Kmalu je bila za mizo lepa družbi-

ca mladih „učenjakov“, ki so kaj hitro ugotovili, da že vse znajo, „da je bila Eva Adamova žena in da je Kajn ubil Abela na njivi, ko so kopali krompir“.

„Hm, mama so dejali, da naj pojedem z vozičkom na njivo, pa je še zgodaj,“ se je prepričal Ivan in prijatelji so ga potrdili v mnenju.

„Veš, kaj,“ je Niku padlo v glavo, „ta čas se lahko igramo tramvaj.“ „Saj res!“ je bila zamisel navdušeno sprejeta in že je bil narejen načrt:

Ivan voznik, Niko spredovnik, Tonček postajenačelnik, Peter nadzornik, Milan, Janez in France potniki, ki bodo vstopali in izstopali. Vozni listek je bil gabrov list, zavora tramvaja pa bukovno poleno iz butare.

„Cin, cin,“ in tramvaj je pognal z vrha griča po strmini. Dobro je vodil „voznik“, „spredovnik“ je zaviral, da se je kar kadilo pod polenom in „potniki“ so izstopali in vstopali. „Tramvajsko osebje“ se je menjavalo, tako da so bili vsi „vozniki“ in vsi „potniki“. Treba je bilo nekaj novega. „Tramvaj ponoči“, si je izmislil Ivan in že je hitel domov po vreče, katere si je „osebje“ nataknilo na glavo. To pa je šlo težje. Komaj se je videlo skozi žakljevino, „taka tema je bila,“ pa da bi v takem še „tramvaj vozil“?!

Ivan se je prvi ojunčil za voznika, Janez mu je bil za spredovnika. Zabelo je dobro, toda že po prvi postaji

„potniki“ niso mogli vstopiti, ker se je zavora zlomila in tramvaj ni ustavil. Vse večja je bila brzina po strmem klancu. Ko sta „voznik“ in „sprevodnik“ uvidela, da „tramvaj drvi v pogubo“, sta si skušala sneti „temo“ — nadležne vreče, pa, ojoj, — tramvaj se je bliskovito zasukal in — tresk — je udarilo kot strela. V velikem loku je vrglo „voznika“ in „sprevodnika“, da sta se v vrečah kotalila po bregu, „tramvaj“ pa je sesut obstal ob stari jablani kraj poti. Brž je priteklo ostalo „osebje“ na pomoč. Voznik in sprevodnik sta jo še poceni odnesla. Razen buške na čelu in pretegnjene roke ni bilo resne poškodbe, s „tramvajem“ pa ni bilo nič. Brez besed so si nalovili, eni kolesa, drugi ogrodje in se klavrno vzpenjali v breg.

Ivanu je šlo na jok. Le kako naj gre sedaj s takim vozičkom na njivo in še pozno je. Hitro se je poslovil od prijateljev in jo ubral na njivo.

„Kje pa si bil toliko časa, — pa brez vozička?“ ga je sestra Marija že od daleč prijala.

„I, vozili smo se,“ je Ivan skušal biti korajžen.

„Zakaj pa vozička nisi pripeljal?“

„Kolesa se ne vrtijo,“ se je Ivan hitro znašel.

„Kako da se ne vrtijo?“

„Saj sem poizkušal, pa ni šlo...“

Sestra Marija je pogledala mater, pa si nista znali razložiti vzroka.

Delno zadovoljen, pa s težkim srцем, boječ se najhujšega, ki še pride, in z bolečo roko je Ivan pograbil košaro in pridno začel pobirati izkopani krompir. Tako že zlepa ni hitel.

Šele v mraku so se vrnili domov in

vse bi bilo dobro, da se ni sestra Marija, ko je šla od molže, spotaknila ob sesuti „tramvaj“, da ji je posoda z mlekom skoraj zdrknila iz rok. Sedaj šele je razumela, zakaj se kolesa ne vrtijo.

Ivan je že v kuhinjo čul „grmenje“; „viharja“ pa le ni bilo, ker je bil na njivi. Klečanje v kotu pa mu ni odšlo, „da bo vedel za drugič povedati vse po pravici!“ je pribila huda sestra Urška.

Ko je čez čas mati prišla v sobo, se je Ivan skesano obrnil k njej:

„Mama, saj se nisem nič zlagal, le povedal nisem vsega natanko.“

To pot ga je stroga mati pobožala po rumenih kodrih rekoč:

„Le vstani, pa spat pojdi in Jezusu obljubi, da boš za naprej bolj priden, pa Marijo prosí pomoči — saj si vendar že velik in v šolo že greš!“

„Bom, mama!“ in rosne, hvaležno vdane otrokove oči so poljubile materino zaskrbljeno čelo...

Ivan si je zatrdno obljubil, da se bo res poboljšal — „seveda, če pa pride nesreča...“

Naslednji dan pri slovenščini je učiteljica spraševala učence, da so brali prost spis „O domači mucí“. Vprašan je bil tudi Ivan, takoj za njim pa prijatelj Niko, ki je sedel poleg njega. Nemalo se je čudila učiteljica, kako da sta mogla oba napisati čisto enako. Z velikimi plašnimi očmi sta se spogledala. Pa se je opogumil Ivan, vstal in razložil: „Veste, gospodična, opisala sva našo mucó, ker je pri njih doma nimajo. In sta se rešila palice to pot.“

„Danes si pa pozen,“ se je čudila mati, ko je prisopel iz šole.

„Oh veste, mama, gospodični Kovačevi menda ni bilo vseč, da sva z Nikom oba opisala našo muco, domov grede sva pa gumbe iskala, ki sva jih izgubila.

In pokazal je mami suknjico brez gumbov. Namesto šolske šibe je pela domača, vendar v mamini roki ne pretrdo.

Za prihodnjo nedeljo so se „fantje“ zmenili, da bo tekma z obroči od koles. Takoj po kosilu so se zbrali tekmovalci pri Mežnarjevih, od koder bo „start“ in cilj.

Vsi so že prišli, le Janeza, Nikovega brata še ni bilo.

„Obročča nima,“ je pojasnil Niko.

Pa se je domislil Ivan, da imajo ata na podstrešju čisto novo zadnje kolo, „ki ga nič ne rabijo“. Z Nikom sta zlezla na podstrešje ter za skednjem s kleščami pošipala igle, drugo za drugo, dokler obroč ni bil tak kot drugi. Žarečih lic je priteknel Ivan s dve-ma obročema k Janezu rekoč:

Na, Janez, tudi ti boš tekmoval z nami,“ in mu ponudil novi obroč. Janezu se je kar samo smejalo, tem bolj, ker je bil uverjen, da on ne bo tekmoval. Niti vprašal ni, kje je dobil tako „novo kolo“ in celo zanj.

Že je bilo vse pripravljeno, ko prirobanti Mežnarjev oče s pestjo polomljenih igel, katere je našel za skednjem.

Kar z vrha je udaril med mladež in pograbil Ivana za ušesa.

„Ti smrkavec, da se ti upaš, le kaj ti pride na misel!“ Ostali so prvi hip okameneli, nihče ni nič vprašal. Urno so pograbili vsak „svoje kolo“ in jo

ucvrli, kot bi gorelo za njimi. Pri Mežnarjevih pa je popoldne hudo grmelo in treskalo.

„Da te sram ni, da nimaš toliko pameti, sedaj bi pa že moral vedeti, kaj se sme in kaj ne!“ je karala sestra Urška.

„In tvoj angel varuh se joka nad teboj in Marija te je žalostna,“ je bila mati potrta ob tej dvojni škodi.

„Pa me je tudi vesela, veste, mama, saj sem dobro delo storil, ko sem Janezu podaril kolo. In nič me ne boli, ko sem bil tepen, saj dobro delo je vredno žrtve.“ Mati se je samo spogledala s hčerama, rekla pa ni nobena ničesar.

„Škoda zaradi tekme,“ je namesto njiju odgovoril Ivan. „I, jo bomo pa preložili za naslednjo nedeljo...!“

(Se bo nadaljevalo)

IVAN KOROŠEC

## **molitveni namen**

---

Molimo, da bi se verska in socialna vprašanja, ki zadevajo kmečko življenje, rešila po krščanskih načelih in po socialnem nauku Cerkve.

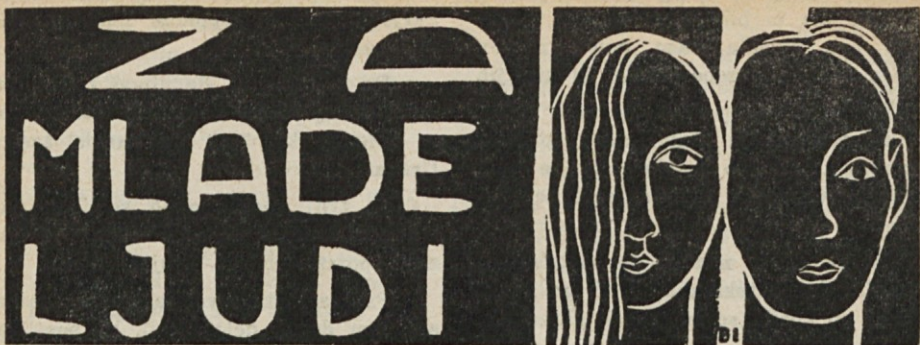
### **Misijonski molitveni namen:**

Molimo, da bi nauk o krščanski pravičnosti in ljubezni rodil na Japonskem bogate sadove.

### **Molitvena zveza za slovensko domovino:**

Molimo, da bi se tudi v Sloveniji kmalu verska in socialna vprašanja rešila po krščanskih načelih in socialnem nauku Cerkve.





**dragii...**

No, kako ti je všeč teh nekaj strani, posvečenih mladim ljudem? Ti ne veš, kako si belim glavo in iščem, kaj bi te zanimalo. Vesel bom, če mi napišeš nekaj vrstic z opombami, nasveti, kritikami (samo naj ne bodo prehude, da mi ne upade pogum!).

O nečem sem sam najbolj prepričan: kolikor bolj boste sodelovali mladi sami, toliko bolj bodo te strani vaše, za vas zanimive. Zato prihajam ponovno z isto prošnjo: pišite, rišite, sprašujte, opisujte, povejte svoje probleme — karkoli bo zanimivega za vse, objavil bom. Če bo treba odgovoriti, bom odgovoril, če pohvaliti, pohvalil, če dopolniti, dopolnil.

Takale nova rubrika v reviji nastaja počasi. Upam, da bo z vašim sodelovanjem postala do konca leta najbolj zanimivo branje vse revije.

S temi željami lep pozdrav!

TIT TAT

## čudeži v naravi

Jajce. Da, navadno kurje jajce. Čudež? Da, čudež, nekaj čudovitega, nekaj, kar človek ne more ustvariti.

Najprej oblika! Če ga hočeš streti po dolgem, ti ne bo uspelo. Le kje so se kokoši naučile zgraditi tako trden sodček? No, gradbeniki so se naučili od kokoši uporabljati ovalno obliko pri ceveh.

Potem pa celotna zgradba! Zunaj trdna lupina. Danes je človek ponosen, ker prodaja mleko v najlonskih vrečicah. Kokoši so že stoletja prej čznašle ne-

produšno vrečico za beljak in rumenjaki. Potem pa obe tekočini v jajcu, kako lepo nepomešani sta.

A najgloblja resnica je drugje: v jajcu je skrito življenje. Če bo jajce 21 dni pod kokljo ali v 30° topli škatli, se bo iz njega prikljunčevalo piščice. Danes ni v jajcu ne kljunčka, ne perutnic, ne nožic. Čez tri tedne bodo.

Res, jajce je pravi čudež v naravi.

Pa vzemite v roke jabolko. Pred pol leta je bila na drevesu le še nedolžna vejica, brez listja in brez cveta. Iz tega koščka lesa je najprej pognal cvet, ki se je potem debelil in zdebelil v jabolko. Sprašujem se: kje je bilo prej to lepo rumenordeče jabolko? V tem koščku lesa? Jablana je dobila iz zemlje in zraka snovi, ki jih je preoblikovala, jih spravila ven iz lesa in izoblikovala krasno jabolko. A kako je jablana vedela, da so človeku jabolka všeč, da jih sedaj izdeluje kakor na tekočem traku?

A je še nekaj bolj skrivnostnega. Če jabolko prelomim, najdem v njem pečke. V tej majhni pečki je skrita sila, ki je sposobna pognati iz zemlje novo jablano. Kako je to mogoče?

Še tretji čudež. Tehnika je danes silno ponosna, ker je iznašla letalo. A če dobro premisliš, boš videl, da je letalo le prav slaba kopija čisto navadne ptice. Poglejva primerjavo:

letalo:

ptica:

potrebuje propeler ali nekaj enakovrednega

ji zadoščajo perutnice

potrebuje letalščice

hkratno prhutanje

toga krila

ji zadošča vsaka veja

potrebuje lopo za letala

sama si zgradi gnezdo

potrebuje radar, kompas, zemljevide, pilote, telegrafiste

sama leti do Afrike

potrebovalo je tovarno letal, potrebuje delavnice, nadomestne dele, popravila

vse to ji je odveč

ropota, ko leti

leti neslišno

leti le v ravni črti ali malo upognjenih krivuljah

leti celo v cikcaku

leti le, kjer ni ovir

leti tudi v ozkih prostorih

treba ga je čistiti

čisti se sama

treba mu je polniti tanke

pokrita je z barvastim perjem

potrebuje plast barve

sama se hrani

se izrabi

ima mladiče

Če ima človek le malo očij za naravo in malo globine, pa bo postalo stvarstvo zanj najbolj čudovita knjiga, ki mu bi govorila o modrem in dobrem Stvarniku, iz katerega je vse dobilo svoje življenje.

„Odgovorite mi: kaj je po Vašem mnenju osrednji problem odrasčajoče mladine.“

Naj Ti v odgovor navedem nekaj misli jezuita p. Goossensa:

„Peer Gynt je bil podoben čebuli, ki jo lupimo, ne da bi kdaj prišli do trdega jedra. Vse njegovo življenje je bilo le zaporedna vrsta mescev in let. Mesci in leta so odšla, kot bi jih odnesel veter, in niso odkrila niti ene najmanjše odporne točke. Na grob so mu lahko postavili napis: TU NI POKOPAN (NIHČE). (Ibsen).“

Peer Gynti žive po naši zemlji in jo spreminjajo v širono polje čebule. Gotovo jih poznaš lepo število. Morda ti vest na skrivaj očita, da si tudi ti eden izmed njih ali pa vsaj z njimi v sorodstvu.

Ta ugotovitev te teži in čisto po pravici. Saj dobro veš, da današnji svet potrebuje drugačnih ljudi, da se ne mefi za neizoblikovane capljače, ki so nezmožni za samostojno delo. Svet hoče voditeljev. Hoče ljudi, ki so značajni,

ki vedo, kaj hočejo, in pri svojem delu vztrajajo do konca kljub nasprotovanju ljudi in stvari ter nazadnje še druge potegnejo za seboj.

Glavna značilnost Peerove družine je nezadostna volja. Pri enih volje skoraj nič ni. Pri drugih je neka mera volje, a je tako šibka, da se navadno ne upajo lotiti nalog, ki se jim nudijo. V borbi z nasprotnimi silami njihova volja zelo pogosto podleže. Zato so nazadnje drugi približno na istem kot prvi. Oboji so premagani, eni brez boja, drugi po navideznem boju.

Ves človeški rod ne spada v Peer Gyntovo družino. K sreči se dobe ljudje, ki nimajo nobenih zvez z njo. Eni že po rojstvu niso v sorodu z njo, drugi pa so se ji pozneje odpovedali. To so ljudje močne volje.

Taki morejo vztrajati pri svojem delu, so uneseni, mirni, obvladajo sami sebe, so trdni, vztrajni, a brez trmoglavosti, vedno pripravljeni sprejeti boljše ideje, ki jih presojujejo in ocenjujejo čisto osebno.“

Mislím, da sem Ti odgovoril. Ali ne?

## odgovori si

*Ali poznam svojo vero?*

*Se spominjam katekizma, ki sem se ga kot otrok učil?*

*Ali mi zadošča tisto znanje ali pa sem si zaželel razširiti svoje versko znanje?*

*Ali berem kako knjigo, ki utrjuje osnove moje vere in ki mi razlaga razodete resnice?*

*Ali hodim na kak višji tečaj verouka?*

*Ali vsaj skrbim za to, da poslušam božjo besedo v cerkvi?*

*Ali znam rešiti glavne ugovore proti veri?*

*In če znam, ali vprašam o tem duhovnika?*

Nekje sem bral tale sestavek:

Včeraj nas je stric obiskal. Stopil je v hišo na glavi, je imel siv klobuk na nogah, nežke rumene čevlje na obrazu, smeh v roki, lepo palico v očeh, silno ljubezniv pogled v žepu, pa novo denarnico.

Ko sem prebral, sem si dejal: To je več kot neumno. Take neslanosti. Potem sem razmislil. Seveda, saj je jasno. To in to se je zgodilo pisatelju. Kaj se je zgodilo, da je tako zmešano napisal stavke? (Odgovor prihodnjič.)

Gost natakariči: „Tončka, kako pa to, da brišete vilice kar v predpasnik?“

Natakarica: „O, nič hudega, saj je že itak zamazan.“

Gospodič: „Pri tej moderni glasbi človek res ne ve več, po kateri nogi bi plesal.“

Gospodična: „Na vsak način bi vas prosila, da ne po moji.“

Teta: „Zgodnje spanje je zelo veliko vredno. Jaz grem navadno s kokošmi spat.“

Nečak: „Res? Kako pa zlezeš v kurnik?“

Nočni čuvaj pride mrzlega večera v tovarno. Zagleda ga vratarica in se ji revež ves premrzl zasmili: „Hočete skodelico čaja, da se boste segreli?“ ga vpraša. „Hvala,“ ji odvrne nočni čuvaj. „Če bom ob tej uri pil čaj, ne bom vso noč zatisnil očesa.“

Neka gospa je povsod hvalila svojega sinčka, kako je nadarjen: „Učitelj ne ve več, kaj bi ga še učil, ko že vse zna!“

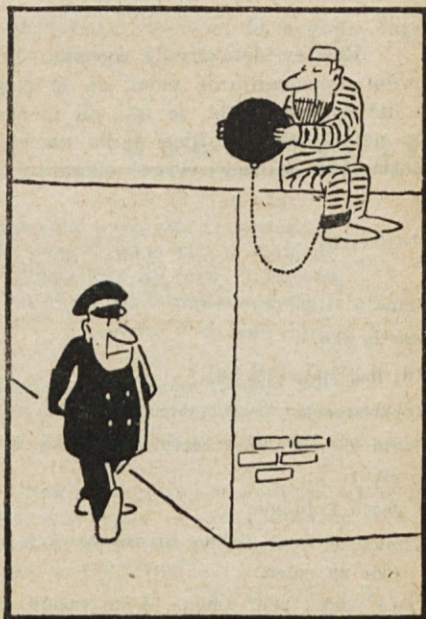
„Pojdi sem, Karlek, boš povedal stricu, kaj znaš,“ se brž pobaha pred bo-

trom, ki je prišel na obisk. „Boter, vprašajte ga, kar hočete, iz računstva, boste videli.“

„No, Karlek,“ ga vpraša boter, „koliko je dve in dve?“

„Dve in dve je tri,“ odgovori fantek.

„Ste videli,“ poseže vmes mati vsa zadovoljna, „samo za eno se je zmotil.“



Kako bi dali naslov tej sliki? (Najbolj duhoviti odgovori bodo objavljeni prihodnjič)

1. Prečrtaj v vsaki besedi po eno črko, pa boš dobil znan slovenski pregovor: karo, esej, ante, ozek, nauk, čita, hoja, nem, iz, znak.

2. Tarča ima štiri koncentrične kroge s sledečimi točkami: 8, 17, 22 in 23. Koliko strelav je potrebnih za doseg točno petdesetih točk?

3. Če sešteje natak ar denar, ki ga je med tednom pobral, po dva in dva dni skupaj, vidi, da je prejel v nedeljo in ponedeljek 33.000, v ponedeljek in torek 25.000, v torek in sredo 24.000, v sredo in četrtek 28.000, v četrtek in petek 30.000, v petek in soboto 33.000, v soboto in nedeljo ob začetku tedna 43.000. Koliko je pobral vsak dan posebej?

4. Poberi od zlogov tiste, ki jih potrebuješ za oznako ljudi, navedenih spodaj, pa ti bodo ostali zlogi dali slovenski pregovor:

**a bar pan čas ma ton je mož žu ti čop zla tru o ja to pri ton an škere čič.**

1. Prvi slovenski pisatelj,
2. Prešernov prijatelj in mentor,
3. Avtor pesmi Firduzij in derviš,
4. Pesnik Jerale.

(Rešitve v prihodnji številki)

**Rešitev detektivske uganke:** Inšpektor je mislil na skodelico s kavo. Pri prvem opazovanju je videl, da je elegantni človek pil dolg požirek kave. Ko se je luč spet prižgala, je isti pil iz skodelice tako, da je držal pod njo roko, da mu ne bi kaka kapljica padla na hlače. Očividno je torej bilo, da je kava narastla, ker je vanjo vrgel elegantni mož verižico.

## ODGOVORI

Empate (t. j. izenačenje)

Oko za oko.

Kuj me, življenje, kuj!

Koeksistenca.

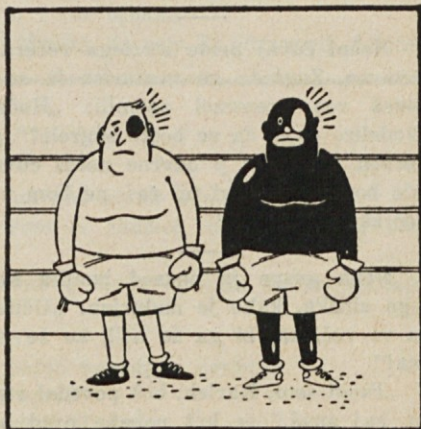
Punto blanco. Punto negro. (Bela pika. Črna pika).

V deželi Polifemov.

Zmagal je levi. Lahko to dokaže, ker ima črno na belem.

Clara pacta, boni amici. (Jasni računi, dobri prijatelji).

Fotografija in njen negativ.



Jesen se je pričela tisti dan, ko je prvi list na drevesu zarumenel in se v velikih kolobarjih spustil na tla. Za njim je zarumenel drugi, tretji je zardel, četrti je porjavel, sedaj odpadajo drug za drugim, kadar se veter zažene vanje, in zdi se, kot bi snežinke padale z oblakov.

Že prihajata v deželo tudi mraz in vlaga, vse ozračje diši po dimu, mrak se zgodaj spušča nad strehe.

Vse to spreminjanje v naravi je prijetno, čeprav se že sedaj bojim tistega dneva, ko bodo drevesa gola in prazna, ko se bo mraz zažrl v vse stene in bo vlaga začela pronicati skozi strop v sobo.

Jesen — doba umiranja.

Ni čudno, da nima človek več tistega veselja za zunanost. V mislih se vrača vase, premišlja o tem, da bo tudi z njim nekoč tako kakor z drevesom. Še toliko in toliko jeseni in tudi sam bo stal pred koncem kakor sedaj drevo.

Ali pa je rodil sad? Je izpolnil nalogo, ki mu je bila dana? Kakšno bo poslednje srečanje s Stvarnikom? Kakšno bo dokončno stanje?

Misli vrtajo v človeka, vprašanja vznemirjajo dušo in le drobne kaplje poznega dežja, ki trkajo na šipe, motijo to grobno tišino.

## duhovitosti

Vsak človek je tak, kakršnega je Bog dal.  
Vsak ima nekaj nad sabo: Kdor ni grbast,  
je pa morda trobast.

Levstik, Martin Krpan

S srcem se ni šaliti.

Cevc, Preproste stvari

Za sode je treba dokaj vina,  
nekoliko vina tudi za ode, moj oče.

Medved, Moj oče

Če k suknji gumb privežem si za silo,  
ne štejem se zato še med krojače,  
ki suknje, plašče delajo in hlače.

Stritar, Iz dunajskih sonetov

Suknjica tesna bila ti je dana,  
še manj ti danih bilo je možgan;  
čražjega lista ne pomni Ljubljana,  
v petek in torek si lazil na dan.

Levstik, V spomin rajnega Napreja

Tvoje pisarije so ko v gnoju Job:  
duh je nekaj vreden, truplo polno gob.

Levstik, Nekemu pesniku

Nadvse drag vam je Kette; ali ne bo spoštovanje minilo, če vam razodenem, da si je sam čevlje snažil, ker ga je bilo sram raztrganih podplatov?

Cankar, Bela krizantema

Brezmejna je sinjina kot moj glad.

Balantič, Vse

## Kristus bi lahko dandanes vprašal

svoje preganjalce naših dni, zakaj ga preganjajo, kaj žalega jim je storil. Zaradi Kristusovega imena so namreč mnogi zapostavljeni, preganjani. Kristus je tudi v naših dneh moralno križan v mnogih deželah sveta. (Sv. oče Pavel VI. na veliki petek 1964.)

## Cerkev molka

je še vedno Cerkev trpljenja, Cerkev potrpljenja in v nekaterih deželah tudi zatiranja. Težko je stanje tistih, ki morajo prenašati in trpeti preganjanje, nečastno je pa to delo za preganjalce, čeprav se morebiti skrivajo za neko navidezno zakonitost. Dolgo trpljenje preganjanih je velike vrednosti pred Bogom, Cerkev z njimi sočustvuje in človeštvo jih občuduje. (Sv. oče Pavel VI. istotam.)

## Mir je najvišje dobro

vsake človeške skupnosti. Pomanjkanje ali rušenje miru nima samo posledic za deželo ali kraj, kjer to pomanjkanje ali kršitev obstajata, ampak na vso človeško družbo. Sv. oče spremlja v svojih mislih in molitvah vse tiste, ki se trudijo za mir. Da bi bili vedno dovolj modri in povezani v bratstvu Kristusovem, pošilja svetu svoj blagoslov. (Sv. oče Pavel VI. istotam.)

**Trpljenje je vsako pomanjkanje,** revščina, bolezen ali kakršnakoli slabost, ki slabi človeški organizem, škoduje življenju in potrebuje pomoči in zdravljenja. (Sv. oče Pavel VI. istotam.)

## Kristus je vstal!

Toda kaj moramo storiti, da bo odmevala ta resnica po vsem svetu? Poslušajte, mi smo priče te resnice, jo urensičujemo ter jo iz leta v leto ponovno posredujemo svetu. Smo glas, ki to resnico izpričuje brez prenehanja z istim prepričanjem kot apostoli, ki so to resnico neposredno doživeli. (Sv. oče Pavel VI. v nagovoru na veliko noč 1964.)

## Kristus nas je odrešil,

v Kristusu je smisel in cilj našega življenja. Z vero v Kristusa se rešujejo težave našega življenja, razloži vsebina in pomen našega trpljenja, se urensičujejo naša pričakovanja. (Sv. oče Pavel VI. istotam.)

## V tem trenutku

opozarjamo na versko krizo, ki je zajela toliko ljudi našega časa, zaradi vzrokov, ki bi jim morda vzbudili potrebo po veri in ne oddaljitev od nje. Kulturni, znanstveni, tehnični in socialni napredek so zanesli v vest sodobnega človeka zavest, da lahko zadostuje sam sebi, da je sam svoj odrešenik, da ne potrebuje nikogar drugega za reševanje svojih težav, tudi najbolj nerazumljivih, da lahko sam pogasi žejno po stalnem napredku in zagospoduje nad naravo, ki ga obdaja. Mnogi so zapadli znanstvenemu pozitivizmu, drugi so zopet apatični do vsega. Velika noč, vstajenje Kristusovo nas kliče, da vsak kdor hoče videti, poznati in spoznati, se mora približati Bogu in blagodejnosti njegove besede. (Sv. oče Pavel VI. istotam.)

Tiste, ki nimajo vere,

tiste, ki vero preganjajo, prosimo, da pomislijo na resnico, da se obsodijo sami sebe pod težo iracionalnih nauk, stalnih duševnih nasprotstev in dvomov, ki ne dajo miru. Morda imajo mnogi napačne in nasprotujoče si pojme o veri, morda mislijo, da je vera tisto, kar nikoli biti ne more, to je, ovira mišljenju, napredku, ponižanje človeka in žalostno življenje. Želimo, da bi samo en žarek velikonočne luči posvetil v duše teh ljudi in jih pripeljal k Bogu. To je izraz naše velike ljubezni do njih. (Sv. oče Pavel VI. istotam.)

### Krščansko življenje

je krepostno, pozna trpljenje in odpo-ved, zahteva pokoro, sprejme žrtve in križ, se ne boji smrti. Toda kljub temu je krščansko življenje bistveno pozitivno, odrešilno, nas očiščuje in pripravlja na večno srečo. (Sv. oče Pavel VI. isto-življenje po veri prinaša srečo človeštvu tam.)

Le vera in življenje po veri rešujeta naše težave. To je lahko razumeti, ker krščanstvo ni nič drugega kot posledica velikonočne skrivnosti, ki nam prinaša rešitev v vseh naših problemih. To velja za vse, ki trpijo, so žejni pravice, ki delajo in se trudijo. (Sv. oče Pavel VI. istotam.)

Mladini, ki si želi in išče srečo,

želimo, da bi jo odkrila preko in daleč od čutnosti, napredka in časnih uspehov, da bi jo našla v Kristusu. Samo Kristus nam odkrije in pokaže resnični pomen našega življenja. Zato naj kristjani znajo uživati srečo prave vere in pokazati sodobnemu svetu resnični zgled, ki ga dandanes tako potrebuje. (Sv. oče Pavel VI. istotam.)

Blagor vsem tistim izmed vas,

ki so odpustili. Blagor vam, ki ste so- vraštvo vrnili z ljubeznijo, maščevanje s prijateljstvom, vojno z mirom. Vaše odpuščanje je prispevek k miru na sve- tu. (Sv. oče Pavel VI. v nagovoru 5. 4. 1964 romarjem iz francoske vasi Aseg, v kateri so nacisti med zadnjo vojno pobili 82 vaščanov.)

Vzgojitelji so sodelavci Boga,

pri nenadomestljivem delu krščanske vzgoje mladine. Nadaljujte svoje delo, pomnožite in razširite ga, sodelujte z drugimi katoliškimi organizacijami, ki se zanimajo za vzgojna vprašanja. Vse to delo se pa naj vrši v skladu z na- vodili in sodelovanjem pristojne cerkve- ne hierarhije, kot se je to delalo do- slej. (Sv. oče Pavel VI. istotam.)

.....

Daritev bodi ti življenje celo:  
Oltar najlepši je — srca oltar,  
ljubezen sveta v njem — nebeški žar  
Gospodu žrtev — vsako dobro delo.

Simon Gregorčič

Ni praznik, predragi mi, naše  
življenje,  
življenje naj bode ti delaven dan!

Simon Gregorčič

Dolžan ni samo, kar veleva mu stan,  
kar more, to mož je storiti dolžan.

Simon Gregorčič

Življenje nas uči,  
nalog težavnih daje mnogo,  
a red pod vsako nam nalogo  
zapiše glas vesti.

Anton Medved



**Nočejo zatirati vere.** Časopis „Moskovski Komsomolec“ se pritožuje, da sovjetskemu šolstvu še vedno ni uspelo pridobiti vseh otrok za brezboštvo. Pravi, da imajo pri tem veliko krivde učitelji, ki da še sedaj niso prepričani, da je vera največje zlo za družbo. Pobijajo druge zablode, kar se pa vere tiče, se pa omeje le na to, da o njej ne govore. Po čemu „Komsomolec“ toži, ko je vendar molk prav tako nevaren kot govor proti veri, včasih še bolj?!

**Katoliški delavci v Vietnamu so imeli svoj četrti kongres.** Na kongresu so bili častni gostje nadškof iz Saigona in dva budistična bonca. Organizacija šteje 400.000 članov. Med temi je mnogo pripadnikov drugih veroizpovedi. Vsi delegati, ki so se udeležili kongresa, so prejeli okrožnico Janeza XXIII. „Mir na zemlji“.

**Sveto pismo v japonščini.** Leta 1950 so salezijanci priredili prevod evanĝelijev v moderno japonščino, ki ji pravijo „kogo“. L. 1953 so izdali celotni prevod sv. pisma nove zaveze. Letos pa izide — tudi po zaslugi salezijancev na Japonskem — celoten prevod sv. pisma stare zaveze. Od leta 1950 je šlo med Japonce 240.000 celotnih ali okrajšanih izvodov nove zaveze.

**Nekatoličani za katoliški misijon.** Odbor šestindvajsetih nekatoličanov je ponudil bombayskemu nadškofu svoje sodelovanje in pomoč pri pripravah za letošnji mednarodni evharistični kongres v Bombayu. V odboru so muslimani, hindujci in parsis (pripadniki Zoroasterjeve ločine). Preskrbeli in pripravili bodo predvsem stanovanja za 50.000 tujih obiskovalcev.

**„Kdor veruje, ne more postati zdravnik.“** S temi besedami je vodstvo praške univerze zavrnilo sprejemno prešnjo fanta, sina nekega praškega zdravnika. Ko so dopisniki praškega tednika „Plamen“ prosili vodstvo za utemeljitev takega pristranskega ravnanja, je odgovorilo: „Fant je gojil premočne verske predodke. Tak ni sposoben ne za učitelja, ne za zdravnika, ne za kakega drugega javnega delavca, katerih glavna dolžnost je vendar gasiti verski ogenj v ljudeh, ne pa ga razpihavati.“ — Ali ni to dovolj jasen dokaz, da je komunizem res brezbožen, in to zato, ker je satanskega izvora?

**60.000 mož, žena in otrok** je v zadnjih mesecih pribežalo iz vzhodnega Pakistana na indijsko ozemlje. To so večinoma pokristjanjena plemena. Vzrok tega množičnega bega je verska nestrpnost muslimanov vzhodnega Pakistana.

Od januarja dalje so muslimani ponovno napadali krščanska plemena in naselja. Pri teh medsebojnih bojih je bilo, po poročilih, veliko žrtev.

**Peta knjiga govorov papeža Janeza XXIII.** Svetemu očetu so izročili prvi

izvod knjige, ki vsebuje govore pokojnega papeža Janeza XXIII., in sicer od 28. oktobra 1962 do 3. junija 1963. Knjigo je izdala in natisnila vatikanska tiskarna.

**Latinščina obvezna na Češkoslovaškem.** Češkoslovaški prosvetni minister je ukazal, naj bo latinščina obvezen predmet na nekaterih srednjih šolah. Do tega odloka je prišlo, ker se je češka Akademija znanosti pritoževala, da dijaki premalo obvladajo besede, izpeljane iz latinskega jezika.

**Avstrijska mladina za misijone.** Avstrijska katoliška mladina je zbrala lansko leto dva milijona šilingov in je zanje kupila 53 avtomobilov. Misijonarji so jih že prejeli. Pri letošnji zbirki na praznik svetih Treh kraljev pa so zbrali zadostno vsoto denarja za nabavo drugih 30 vozil.

**Ciganka v samostanu.** Prvič v zgodovini Cerkve je neka ciganka stopila v samostan. Vstopila je k benediktinkam in se sedaj imenuje Marija Veronika. — Vest so objavili na mednarodnem kongresu kaplanov, ki vršijo dušno pastirstvo med cigani.

**Misijonarjeva žrtev.** V Indiji so že dalj časa spopadi med Indijci in muslimani. Pri nekem takem spopadu je izgubil življenje belgijski pater Herman Resselchert. Ko je hotel preprečiti prelivanje krvi, ga je zadela zastrupljena puščica.

Na Madžarskem je trenutno okrog 1.400 duhovnikov, katerim je komunistična vlada prepovedala izvrševanje duhovniške službe.

**Indijsko poslaništvo v Rimu** je potrdilo vest, da je predsednik Radakrišnan povabil papeža Pavla VI., naj obiše Indijo. Iz New Delhija so sporočili, da je sv. oče povabilo sprejel, a točnega časa obiska še niso določili.

**Bivši minister prosvete v Kerali, J. Mindaseri,** ki je bil velik nasprotnik krščanskih šol, se je spreobrnil v katoliško Cerkev.

V Srbiji in Makedoniji se je priglasilo v bogoslovna semenišča toliko dijakov, da je srbska in makedonska pravoslavna Cerkev bila prisiljena odpreti novo bogoslovje v Sremskih Karlovcih.

**Brezplačno sveto pismo za katoličane in protestante.** V Salzburgu v Avstriji obstaja biblična ustanova „Katholisch-evangelische Bibelmission“, ki izdaja sveto pismo za katoličane in protestante ter ga brezplačno razpošilja vsem, ki ga žele imeti.

10 avtomobilov znamke „Volkswagen 1200“, dar župnije v Wolfsburgu in tovarne avtomobilov v Nemčiji, je pred kratkim blagoslovil sv. oče Pavel VI. Ko si je vozila ogledal, se je zahvalil darovalcem, „ki so tako koristna prometna sredstva dali misijonom na razpolago. Tako bo misijonarjem olajšan trud in širjenje evangelija bo uspešnejše.“

**Mlada katoliška Angležinja Jožefa M. Ford** je imenovana za profesorico teologije na vseučilišču v mestu Makerere v Ugandi. Leta 1960 je dobila potrebno cerkveno dovoljenje za študij teologije na angleški visoki šoli. Dovoljenje je bilo izdano na prošnjo pri westminstrskem kardinalu.

Glasbeni in umetnostni svet sta bila, kakor zahteva konstitucija o bogoslužju, pri ljubljanskem nadškofijskem ordinariatu oživiljena in spopolnjena. Za člane glasbenega sveta so bili imenovani: kanonik Venčeslav Snój, č. kanonik Matija Tomc, dr. Mirko Cuderman in p. dr. Frančišek Ačko. Za člane umetnostnega sveta pa p. dr. Roman Tominec in akad. slikar Stane Kregar.

**Duhovniške spremembe.** Za soupravitelja župnije Javorje nad škofjo Loko je bil imenovan Miroslav Bonča, župnijski upravitelj v Poljanah nad škofjo Loko, za soupravitelja župnije sv. Katarina pa Jožef Močnik, upravitelj v Sori.

Nekaj iz življenja mariborske škofije v letu 1963. Misijonov je bilo 23 in sicer v naslednjih župnijah: Jarenina, Sv. Kunigunda na Pohorju, Prevalje, Kostivnica, Muta, Solčava, Sv. Jurij v Slov. goricah, Razbor, Slovenj Gradec, Bočna, Devica Marija v Puščavi, Kalobje, Ruše, Vuhred, Sv. Martin ob Dreti, Selnica ob Dravi, Sv. Duh na Ojstrem vrhu, Sv. Jošt na Kozjaku, Žiče, Sv. Anton na Pohorju, št. Ilj pod Turjakom, Tinje, Laško, št. Janž pri Dravogradu, Sv. Miklavž ob Dravi, Devica Marija Brezje, Sv. Florijan ob Boču, Sv. Martin pri Vurbergu. — Birmanih je bilo v stolnici 1589, v Celju 947, v škofijski kapeli 32, v dekanijah: Laško 2345, Ptuj 3259, Sv. Lenard v Slov. goricah 2312, Gornji grad 1475, skupaj 11.959. V smrtni nevarnosti so bili birmani 3. — Novomašniki so bili 4. — Posvečena sta bila 2 oltarja in 8 kelihov.

**Birmovanje v mariborski škofiji v letu 1964.** V dekaniji Dravsko polje in Ljutomer je bilo od 19. aprila do 22. junija. V dekaniji šaleška dolina bo od 25. junija do 5. julija. V dekaniji Nova cerkev bo od 9. julija do 19. julija. Dekanija Murska Sobota pa bo imela birmo od 25. julija do 10. avgusta. Pri birmi morajo odpasti vse zunanje slovesnosti. Dopusten je le pozdrav pri cerkvenih vratih.

**550-letnica Ptujске gore.** Znamenita gotska cerkev na Ptujski gori, ki je obenem romarska cerkev od svojega postanka, obhaja letos 550-letnico svojega obstoja. V Rimu je vložena prošnja, da dobi ptujskogorska cerkev naslov bazilike.

**Biseromašniki in zlatomašniki mariborske škofije v letu 1964.** Biseromašnik: Ivan Dolinar, župnijski upravitelj pri sv. Primožu na Pohorju; zlatomašniki: Gabrijel Planinšek, OFM, župnik-vikar pri sv. Mariji v Mariboru; Anton Samek, nadžupnik v pokoju, Sv. Jurij ob Taboru; Friderik Sternad, župnik v Podčetrtku.

**Zanimivo disertacijo** pod naslovom „Odmev verskih resnic v slovenski cerkveni pesmi“ je lani predložil Marjan Smolik za dosego doktorske časti. Razprava obsega nad 300 strani in prinaša izsledke o naši cerkveni pesmi od najstarejših časov do konca 18. stoletja.

**Ljubljanski zlatomašniki** so letos: Maks Stanonik, profesor v pokoju v Ljubljani; Franc Vavpetič, župnik in bivši dekan v šenčurju pri Kranju; Anton Zalokar, upravitelj v pokoju, v domu onemoglih v Preddvoru.

+ **Profesor dr. Josip Jeraj:** 19. januarja letos je umrl v šentjakobskem župnišču v Ljubljani dr. Josip Jeraj, redni profesor teološke fakultete v Ljubljani, priznan znanstvenik in pisatelj.

Rodil se je 16. februarja 1892 v vasi Nizka, župnija Rašica ob Savinji, v premožni kmečki hiši, iz številne družine. Maturiral je z odliko na klasični gimnaziji v Celju, nato je stopil v mariborsko bogoslovje, kjer je bil posvečen v duhovnika leta 1915. Nastavljen je bil za kaplana v Celju, obenem pa se je vpisal na teološko fakulteto v Grazu, kjer je doktoriral l. 1917. Po dveletnem kaplanovanju v Žalcu je bil 1919 poklican za profesorja moralke v bogoslovje v Maribor, kjer je učil do 15. aprila 1941, ko so ga Nemci z drugimi duhovniki vred izgnali na Hrvaško. Leta 1946 je bil imenovan za profesorja moralke na teološki fakulteti v Ljubljani, kjer je poučeval do svoje smrti.

Mariborska škofija ga je za njegove zasluge imenovala l. 1948 za č. konzistorialnega svetnika, sveti oče pa l. 1959 za papeževga tajnega komornika.

Pokopal ga je na ljubljanskem pokopališču njegov nekdanji učenec, mariborski škof dr. Maksimilijan Držečnik, ob asistenci kanonikov Hrastelja in dr. Frangeša. Med navzočimi pa je bil tudi ljubljanski ordinarij dr. Jože Pogačnik.

+ **Dr. Josip Hohnjec** je umrl 14. februarja 1964. Rojen je bil l. 1873 v Št. Petru pod Sv. gorami. Dne 25. julija 1896 je bil v Mariboru posvečen v duhovnika. Kaplan je bil v Podsredi od 5. 8. 1897 do 30. 9. 1897, ko je odšel na Dunaj, kjer je postal doktor bogoslovja 1901. Nato je bil nemški pridigar v Celju do 1905, potem pa je postal pro-

fesor bogoslovja v Mariboru. Leta 1918 je odšel kot poslanec v Beograd, zastopal je okraj Ljutomer in Konjice. Leta 1919 pa se je zopet posvetil profesuri v bogoslovnici, ki je bila leta 1940 povišana na položaj višje bogoslovne šole in je on postal njen prvi in edini rektor. Med okupacijo je bil preganjan na Hrvaško; po vojni višja bogoslovna šola v Mariboru ni bila obnovljena kljub njegovemu prizadevanju. Šel je k svojemu bratu Francetu, ki je bil župnik v Šmartnem pri Velenju, in po njegovi smrti leta 1947 je ostal v tej župniji kot župnijski upravitelj do svoje smrti.

Pogreb je vodil mariborski škof dr. Maksimilijan Držečnik z asistenco stolnih kanonikov in sredi številnih duhovnikov, bilo jih je nad osemdeset. Izredno veliko je bilo tudi pogrebcev od blizu in daleč, da jih cerkev ni mogla sprejeti.

**Umrla sta v ljubljanski nadškofiji:** Janko Preželj, župnijski upravitelj pri Sv. Katarini, star 55 let, in Štefan Traven, župnijski upravitelj v Javorjah nad Škofjo Loko, star 73 let.

Mariborska škofija je imela od leta 1944 pa do leta 1963 — **94 novomašnikov**. Največ jih je bilo v letu 1958 in sicer 9; najmanj pa leta 1946 — samo enega. Lansko leto so bili štirje novomašniki. Med vojno pa je bilo npr. leta 1944 — 18 novomašnikov.

**Berila in evangeliji v narodnem jeziku.** Sveta obredna kongregacija je na prošnjo predsednika medškofijskega liturgičnega odbora, Alfreda Pichlerja, banjaluškega škofa dovolila, da se v prihodnje berila in evangeliji, pa tudi pasijon berejo ali pojejo v narodnem jeziku, ne da bi jih bilo treba prej ali istočasno brati tudi v latinskem jeziku.

**Monsignor Srečko Gregorc** — umrl. Rojen je bil 6. aprila leta 1894 v Mengšu na Gorenjskem. V duhovnika je bil posvečen med prvo svetovno vojno, 8. junija 1917. Nadškof Jeglič ga je imenoval za kaplana v Trnovem pri Ilirski Bistrici. Pozneje je prišel v Senožeče. Ko je leta 1918 Italija zasedla Primorsko do Postojne, je ostal na svojem mestu in prišel pod Italijo. Iz Senožeč so ga premestili v Šturje, ki so tedaj še spadale pod ljubljansko škofijo. V šturjah je ostal do l. 1945.

Ob koncu druge svetovne vojne se je Srečko Gregorc umaknil v Gorico. Tu je l. 1946 zaprosil za mesto kanonika penitenciarija v stolnem kapitlju. Leta 1947 je postal še katehet na slovenskih višjih srednjih šolah.

Poleg duhovniškega poklica ali v skladu z njim je msgr. Gregorc vsa leta veliko pisal v razne liste in časopise (npr. uvodnike v Kat. glasu, urejevanje Pastirčka, otroške pesmi in igrice itd.).

Letos na veliko soboto ga je po končani škofovi maši, ko je spovedoval, zadela možganska kap in je moral takoj v goriško bolnišnico.

**Posvetitev velikega oltarja v Podgori.** 11. aprila je goriški nadškof msgr. Pangrazio posvetil veliki oltar v Podgori. Pri obredu je bil navzoč tudi dekan preč. g. Žorž.

**Nova župnija v svetogorskem okraju.** 5. aprila je msgr. Pangrazio prvič obiskal novo goriško župnijo Marije Kraljice v Svetogorski ulici. V začasni kapeli je daroval sv. mašo in tako uradno otvoril novo župnijo.

**Vzhodna sv. maša v Trstu** je bila letos 19. aprila. Daroval jo je dr. Stanko Janežič, asistiral pa sta mu sobrata dr. Angel Kosmač in Marij Gerdol, ter misijonar iz Konga br. Karel Kerševan. Mašo je spremljal moški zbor pod vodstvom prof. Zorka Hareja.

**Misijon v Torontu, Kanada,** je bil za žene in dekleta od 8. do 15. marca, popoldne; za može in fante od 15. mraca zvečer do 22. marca popoldne.

**V Lemontu** je bilo v letu 1963 34 duhovnih vaj, katerih se je udeležilo 2013 oseb.

**V slovenski župniji v Torontu, Kanada,** je bilo lansko leto 131 krstov, med temi dva odrasla, 72 fantkov in 59 deklic. Tri odrasle osebe so prestopile iz druge vere, ena iz pravoslavne in dve iz protestantske. Tri družine so posinovile tuje otroke. Umrlo jih je sedem, šest odraslih in en otrok, 5 moškega in 2 ženskega spola. Porok je bilo 46. Pri birmi je bilo 59 otrok, pri prvem sv. obhajilu pa 29. Sv. obhajil je bilo razdeljenih 26.600, 4200 več kot prejšnje leto.

Za belo nedeljo je bil napovedan IX. slovenski dan v Argentini. Pripravilo ga je naše osrednje društvo „Zedinjena Slovenija“ s sodelovanjem vseh domov. Slabo vreme pa je preprečilo načrte. Na belo nedeljo je bil zato le dopoldanski del programa, popoldanskega pa smo mogli videti šele naslednjo nedeljo.

Deveti Slovenski dan je bil na Slovenski pristavi v Moronu. Dopoldanski del je obsegal le sv. mašo z govorom, na popoldanskem sporedu pa so bile tele točke: nastop folklorne skupine iz San Justa, nagovor predsednika „Zedinjene Slovenije“, prizor ustoličenja kneza Hotimirja, gorenjski narodni plesi in družabni del.

Sv. mašo je daroval č. g. direktor Anton Orehar. Udeležba je bila večja kot druga leta. Med mašo je g. direktor Orehar v cerkvenem govoru razvil misli o potrebi naše medsebojne povezanosti in ljubezni. Peli so združeni pevski zbori: Gallus, Ramos Mejía, San Justo, San Martín in Slovenska vas, pod vodstvom g. Vinka Klemenčiča, dirigenta sanmartinskega pevskega zbora.

Nastop folklorne skupine, katero sestavljajo fantje dekleta iz mladinskih organizacij iz San Justa je pripravila gdč. Betka Maček. Isti so izvajali tudi gorenjske narodne plesne in sicer v narodnih nošah. S harmoniko pa je spremljal g. Rudi Bras.

Slavnostni govornik letošnjega Slovenskega dne je bil g. Božidar Fink, predsednik „Zedinjene Slovenije“. V govoru je med drugim dejal:

„Smo del slovenske narodne skupnosti. Devetnajst let prav te dni mineva za večino od nas, odkar smo pustili domačo zemljo in začeli iskati razumevanja v širokem svetu. Na južni polobli smo se končno ustanovili in iz globin zajeli zavest in moč, da smo si ustanovili domovino v malem. Ni nam lahko. Naše narodno življenje ne teče po naravnih strugah; odteka nam v odmiranje ali se hoče zraščati z naravnim življenjem okolja. Vendar smo doslej trdno vzdržali. Postali smo kot skupnost nosilci duhovne podobe slovenstva, ki jo hočemo nepokvarjeno ohranjati in bogatiti z novimi zakladi. Domačije nismo pustili, ker bi se ji hoteli odpovedati, ampak prav zato, ker smo bili nanjo z moralnimi vezmi tako močno privezani. Zato smo si izoblikovali tu svojo narodno skupnost, ki nam naj nadomešča domovino. V njej iščemo hrane in zavetja v potrebah duhovne in čustvene lakote, v njej najdemo moči za upanje v rešitev domovine.

Smo pa tudi idejna skupnost. Družni nas svetovni nazor ali vsaj skupni odpor proti uradni ideologiji, ki se doma s silo vzdržuje. V tem pa je naše poslanstvo določeno in jasno: zaslužnjevalcem domovine smo živa vest, svetu opomin, rojakom doma pa tolažba in upanje. V tem je naša naloga danes prav taka, kot je bila pred 19 leti; ne smemo se ji izogniti, če nočemo, da bo zgodovina o nas pisala, da smo voz pripeljali do srede strmine, pa odnehali in pustili, da je zdrsel nazaj in se pogreznil v močvirje...

Kolikor bolj bomo edini, toliko močnejši bomo in toliko večji bo naš pomen v poslanstvu, ki nam je bilo naloženo, in smo ga zavestno sprejeli!“

Pozdravno pismo koroškim Slovincem, ki je bilo s Slovenskega dne poslano, se je glasilo takole:

„Svobodni Slovenci zbrani na tradicionalnem Slovenskem dnevu v Argentini, pošljamo svojim rojakom na Koroškem bratski pozdrav.

Čeprav smo odtrgani od domače zemlje in živimo v tujem svetu, so nam vaše težave velika skrb in bolečina. Čutimo z vami, ker ste del istega narodnega telesa, ki trpi mnogo krivic in ponižanj. Občudujemo vašo borbo in se vam v njej pridružujemo. Zavest, da niste osamljeni in da je vaša stvar pravična, naj vam vpliva novega poguma, da vzdržite v neenaki borbi.

Ko danes ponavljamo zgodovinski obred ustoličenja karantanskega kneza na Gosposvetskem polju, želimo vam, sebi in vsemu našemu narodu, da bi kmalu doživel čas, ko bo slovenski človek dosegel pravo svobodo v osebnem, narodnem in duhovnem življenju in bomo vsi lahko globoko zajeli iz tistega vira, ki je branil naše prednike in se bogatil po stvaritvah slovenskega duha.

Naj živi naša Koroška, zibelka slovenstva, njegove svobode in veljave!“

Ustoličenje kneza Hotimira je pripravil referent Našega doma iz San Justa g. Ivan Oven. Vloge so bile razdeljene takole: knez Hotimir Janez Perharič, sodnik Jože Žakelj, kmet ustoličevalec Stanko Novak, kosezi: Franc Miklave, Jernej Tomazin, Franc Vester in Marijan Oven.

Čisti dobiček dovetega Slovenskega dne je bil namenjen za pomoč tistim rojakom, ki ji mje življenje bolj trdo.

Na praznik sv. Jožefa Delavca je bil v Slovenski hiši že običajni občni zbor „Družabne pravde“. Ob 9 dopoldne je bila v kapeli najprej sv. maša, katero je daroval č. g. župnik Gregor Mali, duhovni vodja zgoraj omenjene organizacije. V govoru med sv. mašo je ob vzoru sv. Jožefa-Delavca pokazal na tri temelje zdrave človeške družbe: vero v Boga, pravičnost in ljubezen. Po sv. maši je bilo v dvorani zborovanje in občni zbor. „Družabni pravdi“ predseduje g. Jože Jonke.

Mladinski organizaciji „Slovenska dekliska organizacija“ in „Slovenska fantovska zveza“ sta imeli v mesecu aprilu svoja letna občna zbora. Ožji odbor „Slovenske dekliske organizacije“ sestavljajo: Alenka Jenko, predsednica; Mila Hribar, podpredsednica; Marica Urbanija, tajnica; Metka Mizerit, blagajničarka; odbornice pa so: Meta Duh, Meta Havelka in Mojca Pirc. V širšem odboru pa so poleg zgoraj omenjenih še vse predsednice dekliskih krožkov. SDO ima svoje krožke v Moronu, Ramos Mejía, San Justu, San Martinu, Carapachayu, Berazateguiju, Slovenski vasi in v Mendози.

„Slovenski fantovski zvezi“, ki ima svoje odseke v San Justu, Ramos Mejíi, Moronu, Slovenski vasi, San Martinu, Carapachayu in v Mendози pa predseduje Tine Vivod. V odboru pa so še: Janez škulj, podpredsednik; Stane Mehle, tajnik; Lado Indihar, blagajnik; Janko Žakelj, športni referent in Anton Možina, referent za naraščaj ter vsi odsekovni predsedniki.

Župnik Franc Novak — prelat. Iz Rima je prišlo sporočilo, da je Sveta stolica na željo moronskega škofa msgr. Raspantija imenovala župnika Franceta Novaka za prelata.

Novoimenovani g. prelat Novak je bil rojen v Moravčah 3. decembra 1909. V duhovnika je bil posvečen leta 1933. Doma je bil župnik na Rakeku. V Argentini je deloval v Doloresu, Temperleyu in v Ramos Mejii. Sedaj pa deluje kot župnik v Ituzaingó. Vsa leta z veliko ljubeznijo pomaga tudi v slovenskem dušnem pastirstvu.

Gospodu prelatu Francetu Novaku iskreno čestitamo!

Petnajstletnico svoje kulturne, verske, narodno-vzgojne in gospodarske dejavnosti so praznovali slovenski rojaki v Ramos Mejii, v Velikem Buenos Airesu. Na programu so bile sledeče točke: zahvalna sv. maša č. g. Janeza Kalana, slovenskega dušnega pastirja v Ramos Mejii, govori: g. Aleksandra Majhna, vodja Mladinskega odseka pri osrednjem društvu „Zedinjena Slovenija“ in dr. Jožeta Krivca ter g. Miloša

Stareta, tajnika Narodnega odbora, prikaz „štirih letnih časov“, belokranjski narodni plesi in nastop otroške folklorne skupine iz Ramos Mejía.

Slovenski dom v San Martinu je v nedeljo, 19. aprila obhajal tretjo obletnico svojega obstoja. Dopoldne je bila na vrtu sv. maša, ki jo je daroval sanmartinski rojak g. Primož Langus; popoldne pa so bile razne tekme in akademija, pri kateri so sodelovale sanmartinske organizacije.

Društvo „Slovenska vas“ pa se je 12. aprila spominjalo 11. obletnice svojega obstoja. Sv. mašo je daroval č. g. vikar Janez Petek; na popoldanskem programu pa so nastopili šolski otroci.

Slovenski dom v Carapachayu je v nedeljo, 3. maja praznoval 4. obletnico. Dopoldne je bila sv. maša, ki jo je daroval č. g. direktor Anton Orehar, popoldne pa so bili kulturni in pevski nastopi.



Pogled na letošnji Slovenski dan, ki je bil na Pristavi v Moronu



## V Evropo in nazaj

Pravzaprav je prišlo vse skupaj popolnoma nepričakovano.

Dobil sem pismo od brata iz Barcelone: „Pridi k nam na obisk, da se po šestnajstih letih spet vidiva. Glede denarja — računaj precej name!“

Jasno, da take ponudbe ne gre zametati, zlasti še, če je možno pohod vsaj za silo spraviti v sklad s svojimi dolžnostmi. Bratu sem odgovoril pritrilno.

Potem so se začele poti od Poncija do Pilata za dokumente. To je bila verjetno najnadležnejša točka celotnega podvzema.

Medtem je bilo treba narediti podroben načrt za pot. Iti čez lužo, pa ostati samo v Španiji, to ne gre. Če si že v Evropi, poglej še malo čez ograjo kam drugam. Seveda so s tako mislijo združeni novi stroški, a na drugi strani je tudi res, da je pri znancih vsaj streha zastonj, no, in znancev je po Evropi precej. Za prevažanje sem in tja po Evropi dobiš v Argentini razmeroma poceni vozovnico, Eurailpass. O vsem tem sem pisal znanцу v Nemčijo. Odobril je moj načrt, mi zarisal tri možnosti, v kakšni smeri bi se mogel premikati po Evropi, pa mi dal še vse druge praktične nasvete.

2. december je bil določen za odhod. Zvečer na ladji sem odprl prvo stran dnevnika in začel zapisovati vtise. Ker utegne biti kaj zanimivega še za koga drugega, jih bom prepisal na te strani.

2. decembre

Že se ziblujemo po kavnorjavi reki proč od Buenos Airesa. Vsak čas bo šestnajst let, kar smo se prigugali po isti reki v nasprotno smer. Kaj vse se je medtem zgodilo. Kakšno bo doživetje Evrope po tako dolgem času in kako bo videti Argentina z one plati luže?

Sedim v udobnem fotelju v salonu tretjega razreda italijanske ladje Augustus. Preveč je današnjih vtisov, da bi mogel vse pustiti na papirju.

Dopoldne je bilo treba še k čevljarju, zobozdravniku, na pošto, v lekarno. Ko je prišel pome dobri znanec, sem še urejal zadnje stvari. Razen njegovih treh otrok smo naložili še domačega župnika in jo skozi dež ubrali proti pristanišču. Bilo mi je, kot da odhajam kam blizu. Ali nas je res že Argentina s svojimi dimenzijami tako spravila ob vsak vtis ali pa je bilo temu vzrok dejstvo, da ni bilo časa kaj več misliti na potovanje.

Augustus je res spodobna ladja. 27 tisoč ton je že nekaj. In zavest, da nas ne bo vsak viharček spravil pod vodo, tudi. Od daleč je videti kakor pravecati bel orjak. Koga bi morda motila zelena, bela in rdeča barva na dimniku. Koga, ki je doživljal preteklo vojno v Sloveniji.

Močan dež je vse možne vtise še bolj poenostavil. Ljudje so se stiskali v skupine pod dežnike, jok odhajajočih v glasnem ropotu ni prišel do izraza, pa tudi njih solze so se kaj lahko skriale ob tolikih deževnih kapljah. Nekje

je skupina deklet zapela pesem Santa Lucia, nune ob barki so mahale nunam na barki, dekle na suhem je pošiljala pozdrave z roko od svojih ust v smeri fanta na ladji, mornariški častniki so se še udobno sprehajali med ljudmi na suhem — pod streho seveda —, kakor bi hoteli razkazovati svoje uniforme.

Ker so moji znanci že odšli, sem se spravil v salon nad brevir. Začutil sem brnenje motorjev in, ko sem dobro pogledal ven, sem videl le vodo in nebo.

Kabino delim z nekom iz Buenos Airesa, o katerem ne vem nič drugega, kot da ima vse polno kovčkov, da mora biti star več kot petindvajset let pa manj kot petinštirideset — bolj točno mu z obraza starosti ne morem razbrati — in da je zmerno prijazen.

K večerji so nas poklicali po mikrofону s posebno melodijo in povabilom: „La cena, primo turno, è servita!“

Ladja je pravo mesto v malem. Stopnice, hodniki, kabine, saloni, kapela, dvigala, obednica, bazeni, pa obenem brivnica, trgovina, banka, bar, radioodajna postaja...

Ladijski kaplan nam je določil uro za maševanje in oltar.

Tako. Začelo se je.

3. decembra

Kapela je prijetna: stena za oltarjem v ovalni obliki z izrezanimi krščanskimi emblemi, stene prevlečene z neizdelanim ometom, barvasta okna v

zadnji steni, oltar iz tolčene temnorjavega bronca.

[Zajtrk. Nasproti mene sedita dva italijanska konventualca v črnih haljah in z ogromno tonzuro na glavi, na desni čez petdeset let star brat krščanskih šol, Čeh po rodu, dalje še dva furlanska redovnika. Strežejo nam gladko počesanimi natakariji v belih suk-njičih z zlatimi našitki na ramah.

Smo že v Montevideu. Smemo z ladje. Hodim po cestah: vse je grše in zlasti bolj zanemarjeno kot v Buenos Airesu. Stopim v menjalnico, potem k frizerju. Ta mi pove, da je služil jugoslovansko vojsko leta 1927. Je sin nemških staršev iz Bačke. Na Dunaju ima brata in, ko mu povem, da mislim tudi na Dunaj, mi da njegov naslov.

Ura je že deset, čeprav moja kaže šele devet — moral bi jo bil premakniti naprej — in ob desetih je treba biti spet na ladji.

Dan je siv, pust.

Berem, ponavljam iz nemške konverzajske knjige, a tresljaji ladje ne puste dolgega branja. Že spoznavam, da mi bo časa na ladji preostajalo. Ne vem, kam bi se dal.

Večerja je ob šestih. Ob sedmih se napolni kapelica k rožnemu vencu in litanijam.

Zvečer se pogovarjava s sopotnikom: o moderni umetnosti — zanj je le snobizem —, o komunizmu — s komunisti niti ne govori —, o pomanjkanju smisla za vrednote pri današnji



Ivan Bukovec: Parnik

družbi, o parapsihologiji — tu jaz bolj poslušam —, o modernem učenju jezikov v spanju po ploščah. Pove, da je pred pol ure stavil v salonu pri igri z lesenimi konjički na številko 3. Res je prišel njegov konjiček prvi, a so mu šele tedaj povedali, da je zmagovalec tisti, ki pride zadnji na cilj. Sedajle plešejo v salonu twist, a on se je umaknil, ker ga ne zna plesati.

Vrata v najino kabino ropotajo. S koščkom papirja jih zapahneva. Tudi nekaj nad nama ropota. A to mora biti v obednici in tja ni mogoče.

#### 4. decembra

Ladja se precej ziblje. Bližamo se zalivu sv. Katarine in ta je vedno malo hudoben.

Pri zajtrku mi povedo, da so včeraj popoldne vrteli film in da ga vsako popoldne kar na dveh platnih obenem. Dalje, da je ob 4. popoldne malica in da je sploh ves dnevni red vsak dan sproti na več mestih nabit. Tam stoji, koliko je treba uro premakniti naprej, ob kateri uri bo sonce vzšlo in kdaj bo zašlo, kdaj je ma'a, kdaj rožni venec, kdaj koncert in podobno.

Na krovu poslušam starejšega Italijana: za stalno odhaja z družino v Italijo: na ladji se ne spleča menjati denarja ne ničesar kupovati, v Santosu bo kupil pet kilogramov kave, ni vredno iti v Santosu in Riu z izleti, ki jih organizira ladijsko vodstvo itd, itd.

Iz vode se poganjajo delfini. Nemškemu in italijanskemu redovniku razlagam, kaj se je zgodilo v Sloveniji med vojno: kako so Italijani in Nemci zasedli Slovenijo in počeli svoje, kako so komunisti zasedbo izrabili za revolucijo, kako smo se jim mi uprli.

Sveta Katarina, kako nas zibaš!

Mlajši španski marist z neizogibnimi črnoobrobljenimi naočniki me pelje prav na najvišji del ladje, na razgledno mesto nad kapitanovim mostičkom. Skozi megleno soparico je videti obriše bližnjih hribov. Kmalu za tem očrte nebotičnikov.

Prav med kosilom se pripeljemo v Santos.

Z gornjega mostu je zanimivo opazovati, kako vlačilec vlečeta ladjo k obrežju, kako majhna motorka prenaša debele vrvi sem in tja.

Približa se mi zastaven Egipčan srednjih let. Zelo prijazen človek. Mohamedanec. Zadnje vojno je preživel na ladji na Sredozemskem morju. Pokaže mi tiskovino s svojim izumom novega pletilnega stroja. Sam Nasser mu je pisal. Od ginjenosti so mu morali izpučiti tri zobe.

Šele ob dveh smemo z ladje. Ceste so umazane, voda v kanalu smrdi, trgovine delajo vtis močno zanemarjenih stojnic. Posebno iz trgovin s perutnino čudno zaudarja. Črnec je skoro toliko kot belcev, če ne več.

Brat Čeh, oba duhovnika Furlana in jaz poiščemo taksi. Vsak bo plačal štirikrat manj za pot, ki jo bo naredil skupni izlet v avtobusih. Peljemo se do sv. Vincenca po novih predelih Santos. Nebotičniki se dvigajo drug ob drugem — Evropa gotovo nima takega mesta. Saj je razumljivo: evropska mesta so stara. Široka cesta ob obali, zelenice z rožami, vrt samih orhidej. Ob petih moramo biti spet na ladji.

Med večerjo odrinemo iz Santos. Polno novih obrazov se je pojavilo med nami.

Nocoj je Miklavžev večer.

Po maši grem na krov. Nudi se mi čudovit razgled na Rio de Janeiro. Lahne meglice zakrivajo vrhove hribov. Spredaj Pan de Azúcar, v kako originalni in drzni črti se dviga iz morja, prej Copacabana, zadaj Cristo de Corcovado, nebotičniki, otoki, mornariška šola, letališče, kakor bi ga nekdo položil na morje.

Že na ladjo pride taksist ponujat izlet h Kristusu: za 7000 cruzeiros vzame pet potnikov v avto. Drugi bi nas peljal za 12.000, tretji pa za 8.000. Pogodimo se z mladim sinom špancev za 7.000. To, da zna špansko, tudi nekaj velja.

Med potjo nam razlaga. Mesto je lepo, a sredi mesta se dviga hrib s samimi lesenimi kočami: žalostno slavne favelle. Peljemo se h Kristusu: oviniki, nemška četrt, prislonjena ob hrib — tu je boljši zrak — tramvaji, črnici

— ne uspejo, ker imajo manjvrednostni kompleks —.

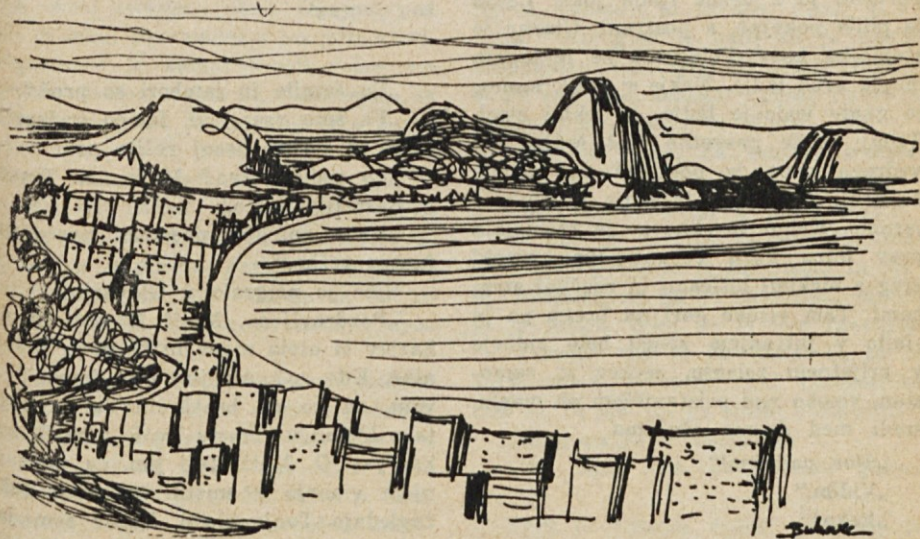
Pri Kristusu smo. Nad 30 metrov visok kip širi roke nad mesto. Tam spodaj je morje, zaliv, igrišča, hiše, ceste. Kakor bi imel vse položeno pred seboj na mizi.

Nazaj se peljemo ob Copacabani, svetovno znanem kopališču. V mestu se promet tako zamaši, da napreduje mo le po centimetrih.

Spet smo na ladji. Zunaj пристanišča ta obstane, ker se je baje neki Brazilc prikradel nanjo. Ob štirih popoldne imamo vajo za primer požara ali česa podobnega. Vsi si moramo nadeiti rešilni pas in se po skupinah zbrati na določenem mestu. Od tam nas peljejo k rešilnim čolnom. Človeku gre kar srh po hrbtu, ko preišlja, kako bi bila takale stvar videti zares kje sredi oceana. Z Egiptčanom in bratom Čehom se zaklepetamo prav do večerje.

(Bo še)

B. R.



Ivan Bukovec: Rio de Janeiro

Začel je moliti, tiho sam zase. Privravljal se je na smrt. Nekak medel svit je začel sikati skozi špranje. Jutro, je pomislil Glavar in dvignil nagonsko pokrov na krov. Videl je komaj za ped predse; vse je tonilo v težki slani megli in peni. Vihar smo prestali, je pomislil, toda sam Bog vedi, kam ženemo v megli. Morda je obala blizu in se ladja zdajpzdaj raztrešči ob čereh. Na ladji je bilo vse tiho, le šum valov je še udarjal ladji ob bokih na krov.

„Zgodnja danica, prosi za nas!“ je zašepetal Glavar.

Takrat je zaklical krmar:

„Šjor padrone!“

„Ča je, Stevo?“

„Proti severu ženemo.“

„E, pa dobro.“

„Obala je blizu.“

„Izstrelili top!“

Trenutek nato je jeknil top in odgovorila je z desne rahla jeka. Ladja je plula pokojno, a postrani. Glavar je stopil na krov. Polagoma se je trgala megla pred ladjo. Nekje v dalji, kamor je gnalo vodovje ladjo, je jeknil strel. Tedaj se je posvetilo nad ladjo, kos vedrega neba je pogledal na valove. Še nekaj trenutkov in ladja je plula v jasnem. Kakor iz slike se je zasmejala prav blizu nova oprana obal, visoki breg z nizkimi hišicami in rdečimi strehami. Tam visoko gori na bregu pa je sinilo v jutranjem soncu belo zidovje v prijetnem zelenju, cerkev in samostan, visoko nad pristaniščem ob morju, sredi med dvema obalama.

„Šjor padrone!“

„Vidim.“

„Reka!“

„Trsat.“

„Dva dni imamo izgube do Senja.“



IVAN PREGELJ:

---

---

## ODISEJ IZ KOMENDE

---

---

„Pa krmilo in jambori so proč.“

„Pa smo vsaj živi. Izmed tridesetih ladij se jih ni nocoj rešilo pet.“

„Ča sodiš Stevo? Majka na Trsatu je zaslužila svečo.“

„Kako ne, šjor padrone! Svečo pet funtov težko.“

Srce je zaigralo v Glavarju:

„Pozdravljena, Mati! Iz noči in viharjev si otela mene in te moje sopotnike. Kdo so? Ali jim vem imena? A vem, da so mi bratje in da so prav tako klicali v viharju Tvoje pomoči, kakor jaz. O, Mati! Daj jim, da po zadnjem viharju v smrtni uri prav tako zagledajo Tvojo slavo, kakor sem jaz zdaj zagledal Tvoje svetišče v žarkih prvega sonca. A meni, Mati, daj, da

najdem, kamor želim. Moja prva pot na kopnem bo k Tebi in od Tebe v Senj k prijatelju, da mi izprosi dobroto pri presvetlem škofu. Mati Marija, bodi z menoj!“

Uro pozneje je ladja pristala. Toda potnikom niso dovolili iti v mesto. Zaprli so jih v karanteno zaradi kolere, ki se je bila prejšnje dni zasejala po ladjah iz Benetk...

„Nočem godrnjati,“ je dejal Glavar. „V sanjah sta me vodila skozi vihar sveta moja patrona. Dala sta mi, da sem obredel veliko zemlje in morja in prestal vihar in potop. Naj jima sličim, naj prestanem še temnico, ne tiste strašne, kakor sta onadva, pa vsaj nadežno in zoprno.“

Po predpisanem času so izpustili potnike iz zaprtja. Peter Pavel Glavar je krenil naravnost na Trsat...

\*

Poln sladke pobožnosti je pokleknil pred stranski oltar. Zadnje sonce je sevalo skozi cerkveno okno. Ognjeni pas luči je ležal Brezmadežni ob mili glavi. Bogoslovec je komaj krotil solze neizrazne sreče. Duhovnik, kateremu se je izpovedal, mu je napolnil srce z veseljem upanjem in Peter Pavel je molil zdaj v veliki hvaležnosti za vse one, ki so mu bili dobri: za župnika Roglja, za Manico, za rajnega Matijo Kolóvratarja, za kapitana Pera, za gospoda Zandonatija, za Ano Marijo in še za tega prijatelja, ki mu je ravno v spovednici potolažil srce.

Tedaj pa je zmotila njegove molitve ženska, ki je bila v sveti pobožnosti sama vase pogreznjena pokleknila tik ob njem. Vonj znane mu dišave po mehki rezedi, ki ga je bil vajen iz Zandonatijeve hiše, mu je napolnil nosnice. Ne da bi se ganil, je klečal bogoslovec.

Ko pa se je dvignila molilka, se je dvignil še on. In zdaj je gledal v blede in sladki obraz gospodične Ane Marije... Rahlo je nagnila glavo in se obrnila iz cerkve. Glavar je šel za njo. Ponudil ji je blagoslovljene vode, dekle se je dotaknila s svojimi prsti njegove roke. Trenutek pozneje sta stala pred cerkvijo, Glavar je prijel deklico za roko in dejal:

„Gospodična, kdo bi se bil nadejal.“

Zardela je in rekla malo prisiljeno, a vedro:

„Ali ste veselo iznenadeni?“

„Kako ne bi bil,“ je odvrnil; vse je zatrepetalo v njem. Nikoli ni bila lepša, ko ta trenutek, ko je rahlo drhtela in so ji polodprte ustnice hotele izpraševati in si niso upale.

„Nič grešnega ni v njeni ljubezni,“ je zašepetal bogoslovcu glas v notranjosti. Zadnjič si jo sunil vstran. Eno besedo reci in planila ti bo v naročje. Njena ljubezen ni grešna. Čista je ko liliija.“ Ali glas iz sanj se je obudil krepkeje v duši njegovi: „Kaj? Zatajil bi ga rad pred žensko!“ Peter Pavel je vzdihnil, se stresel in dejal:

„Bog je hotel, da sva se srečala, gospodična.“

„Ali smem častiti k posvečenju?“

Še ne,“ je odvrnil. Povedal je kratko svoje zgodbe in ji dal pismo za očeta. Razmišljeno ga je razgrnila. Motril jo je molče. Njej se je lice razvnelo.

„Zaneslo vas je na Reko. O, to je božji čudež. Presvetli škof Benzoni so tudi tu. In jaz, jaz ga smem obiskovati.“

Takoj pa se je ustrašila:

„Oh, zdaj sem pa očetovo pismo brala!“

Spet je postala vedra: „Pa saj je tudi prav. Zdaj Vam ne bo treba hoditi

v Senj. To bom uredila vse jaz, vse jaz. Ali mi verjamete?"

„Ne razumem popolnoma.“

„O, to je lahko,“ je rekla. „Presvetli škof je moj daljni sorodnik. Kličem ga za strička. Zelo mi je naklonjen. Nič mi ne odreče. Ali ne verjamete?"

„Verjamem!"

„Otrok sladki.“ je čustvoval, „Bog ji je že napol vzel bridkost iz srca. Drag sem ji, a tako, da ji smem biti. Saj verjamem, če bi bilo v njeni oblasti, ta trenutek bi mi dala redove, ki mi jih mogočni komendator ni mogel ali ni hotel dati.“

„Res,“ je čebljala Ana vedro, „gospod škof Benzoni je bil v Senju večkrat naš gost, preden so ga posvetili za škofa. Zdaj seveda ne more več obiskovati mojega očeta. Zato ga pa morava jaz in oče, ker bi sicer hudo zameril. Imam teto v mestu. Ko me je oče poslal k njej, sem šla takoj drugi dan k presvetlemu na obisk. Kadar hočem, ga obiščem in sem njegov gost.“

„A kako to, senjski škof pa na Reki?" je vprašal Glavar.

Pogledala ga je začudeno in rekla: „Tega pa ne vem, kako. Morda ima take posle tu. A prav je, da ste me spomnili. Že jutri ga povprašam in boste videli, da mi bo vse povedal.“

Glavar se ji je z vedrim nasmehom poklonil in dejal: „Saj ste skoraj vse-mogočna.“

„Da,“ je rekla, „jutri ob enajstih se zglasite pri njem. Gotovo vas bo sprejel.“

„Zglasil bi se, če bi vedel, kje stane.“

„O, to Vam pa tu pove vsak otrok.“ Stegnila je roko in pokazala visoko hišo onstran Reke ob morju in je govo-

nila: „Kar po cesti ob morju pojdite in potem sto korakov iz mesta; tista hiša z vrtom in dvema kamnitima levoma ob vratih. In ob enajstih, jutri.“

„Pridem!"

Zopet se je zmedla in rekla tiho:

„Toda jaz moram zdaj iti. Stanujem takoj tu doli. Glejte, vidi se okno moje sobice. Pa Vi? Ali imate prenočišče?"

„Potrkal bom tu pri očetih redovnikih.“

„To je dobro,“ je rekla, „kajti meni je mesto še precej tuje.“

Bridko sta umolknila. Deklica se je nenadoma zopet zastidila.

„Noči se,“ je zašepetala.

„Spremim vas do doma,“ je rekel Peter.

Pogledala mu je polno v obraz, dolgo. Nato je trudno zmajala z glavo in molče podala roko. Odtrgala se je naglo.

„Jutri ob enajstih!“ je zaklicala še iz daljave.

Gledal je ginjen za njo in vzdihnil:

„Ave stella, Ana Marija!"

#### XIV. NA CILJU

Senjski škof Benzoni se je mudil iz raznih razlogov že dober mesec dni na Reki. Bil je že priletan mož, ljubil je lepo zunanjo obliko in udobnost. Njegova družabnost je bila znana. Službene posle mu je pretežno opravljal kaplan, ki je bil pravo nasprotje svojega predstojnika, rezek, nevljuden pisarniški človek, „užasan Ličan“, kakor ga je imenoval škof, ki je sicer s hvaležnostjo priznaval vojaško točnost in vestnost svojega delavca. Tisto jutro na vsezgodaj je bil prejel škof Anino pismo. Pisala je tako:

„Prevzvišeni gospod stric!

Danes ob devetih hočem govoriti s Teboj. Sporoči to svojemu sitnemu kaplanu, da naju ne bo motil. Imam hudo veliko prošnjo do Tebe. Ker vem, da si mi naklonjen, se nadejam, da mi je ne boš odbil. Poljublja Ti roko Tvoja hvaležna in vdana

Ana Marija“

„Kako odločno roko ima“, se je nasmehnil škof; „sodil bi, da mi piše karlovški general. In kako zna prositi! Škof, hej, ob devetih hočem avdijenco! Ali se je slišalo kdaj kaj takega? Zares, razvadil sem jo, sorodnico mlado.“

Ob devetih je škof vendar odslovil tajnika in se pripravil, da sprejme deklico. Dal je prinesiti v svojo malo sobo, kjer je počival po poslih in molil, izbranega južnega sadja, peciva in sladkega vina. Potem je sedel v naslanjač in čakal. Ura je bila deveta.

„Tako, tako,“ je mrmral, „pa niti točna ne zna biti. To bi se je pritikalo, da bi ji sprejem odrekel.“

Tisti čas mu je javil sluga Anin obisk. Takoj nato je vstopila. Bila je v zadregi; škofu je dobro delo in je mislil:

„No! Tako gotova vsaj ni v resnici kakor se dela, kadar je pred menoj in ne sama nad pisemskim papirjem.“

Dvignil se je. Deklica mu je poljubila roko in se po sili hotela obnašati svobodno. Bila je neskončno mična v tej svoji zadregi in narejeni neprisiljenosti:

„Gospod stric, saj vem, da nisem pisala spodobno. Pa ti rečem, da ne znam drugače. Nisem diplomatinja.“

„O, pa še kakšna,“ se je zasmejal škof. „Ali ti nisem dovolil avdijence?“

„Hvala, hvala,“ je zardela z otroškim nasmehom na ustnicah. Škof jo je rahlo potisnil za mizo in pomaknil pred njo sadja in peciva.

„Huda sem nate,“ je zažuborela deklica. „Vedno mi siliš pecivo in sladkarije. Ali sem mar otrok? To ni lepo. Ne trpim tega.“

„No, no, no,“ se je smehljaj škof, „ali sem rekel, da si otrok? S čim pa naj postrežem taki gospodični, ki je morda celo izbirčna? Hočeš rajši luka? I no, takoj ga naročim.“

Nejevoljno je udarila z roko po mizi in dejala:

„Hočem govoriti resne reči. Ni mi za šalo.“

„Tem bolje,“ je dejal škof vedro. „Naj pa bo, prvo luk in potem slaščice.“

Povesila je oči in začela pripovedovati o Petru Pavlu Glavarju, da je bil domači učitelj pri očetu, da je šel na Malto in da ga je zdaj srečala na Reki. Čim živahneje je govorila, tem bolj je nehote odkrivala, kako drag ji je mladi človek. Ker pa je bila v zadregi, je pripovedovala prav najmanj bistvene reči in ni niti omenila, čemu je šel Glavar na Malto in čemu je zdaj sama prišla k škofu. Škof je bil dovolj ostrovid, da je spoznal tajnost svoje mile gostinje, in je rekel:

„Tako! Zdaj vem, da je nekje na Reki mlad, silno pošten mladenič, ki mu je ime Peter Pavel Glavar in da mu je naša mila sorodnica Ana Marija zelo naklonjena in ga slavi kakor nekakega svetega Jurija, če že ne kakor nadvojvodo angelov svetega Mihaela. No, nadejam se, da bom zvedel tudi, kaj bo gospodična Ana Marija prosila za tega svojega viteza.“



## POVERJENIKI:

## Argentina:

Dušnopastirska pisarna,  
Ramón Falcón 4158,  
Buenos Aires

## Brazilija:

Paroquia do  
Santissimo Sacramento,  
R. Tutola 1125,  
Vila Marlana,  
Sao Paulo — S. P.,  
Brasil

## Z. D. A.:

Rev. Julij Slapšak,  
3547 East 80th Street,  
Cleveland, Ohio. U. S. A.

## Kanada:

Ivan Marn.  
131 A Treeview Drive  
Toronto 14, Ont.  
Canada

## Trst:

Marijina družba,  
Via Risorta 3,  
Trieste, Italia

## Italija:

Zora Piščanc,  
Riva Piazzutta 18,  
Gorizia, Italia

## Avstrija:

Naročnino pošiljajte  
Mohorjevi družbi  
v Celovec

Celoletna naročnina za Ar-  
gentino in države, ki nanjo  
mejijo (razen Uruguaya)  
650 pesov.

za ZDA in Kanado  
5 dolarjev;

za Avstralijo 95 šilingov;

za Italijo 2.000 lir;

drugod  
protivrednost dolarja.

## KJE JE KAJ

Nismo se motili	321
Nedelja	322
Večne smrti reši nas	325
Delavec	332
Papež Janez XXIII. se predstavi	334
Po Kristusovih stopinjah	335
Ojdip v Hirošimi	342
...Če ga Oče ne pripelje	344
Pot do zakona	346
Naj država vzgaja	350
Ali poznate sveto pismo	354
Podrti viharник	357
Molitveni namen	359
Za mlade ljudi	360
Papež je govoril	366
Svetovne novice	368
Od doma	370
Slovenci po svetu	372
Iz Argentine	373
Odisej iz Komende	380

LETO XXXI.

Štev. 6

JUNIJ 1964

**duhovno  
življenje**  
la vida espiritual

slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (Anton Orehar), urejujeta pa dr. Branko Rozman in dr. Alojzij Starc. — Editor responsable: Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Bs. As. Registro de la Prop. Intel. N° 574.991.

Tiska Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires



V kapeli so brez njih zvečer molili.  
šibkeje glas pod stropom je zamiral,  
nekdo je manjkal, ki bi ton nadziral.  
Nekdo od teh, ki niso se vrnili. — VI. Kos

